

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Obec jako samosprávná jednotka

Simona Hývlová

© 2021/2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Simona Hývlová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Hradec Králové

Název práce

Obec jako samosprávná jednotka

Název anglicky

The Municipality as a Self-governig Unitary Authority

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě rozboru platné právní úpravy vyhodnotit postavení vybrané obce jako samosprávné jednotky z pohledu obyvatelstva, území, orgánů obce, pravomocí, rozpočtu a hospodaření s majetkem. V praktické části práce bude na základě analýzy získaných dat provedeno vyhodnocení postavení vybrané obce v praxi.

Metodika

Shromáždění a prostudování literatury pro zpracování teoretické části zadané práce s využitím metody excerptce

- Roztřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí
- Získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky, rozhovory, statistická data
- Vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce.
- Sumarizace výsledků, vlastní zjištění,
- Vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

financování, majetek, městský obvod, obec, obyvatelé, rada, rozpočet, statut, svěřené činnosti, zastupitelstvo

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, J. – ČOPÍK J. – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Ekonomická fakulta. Veřejná správa. České Budějovice, 2016. ISBN 978-80-7394-578-7

ČMEJREK, J. – KOPŘIVA, R. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD. *Základy veřejné správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3.

kolektiv autorů, Příručka pro starostu: Verlag Dashöfer

KOPECKÝ, M. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva. Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-719-6.

KOUDELKA, Z. – PRŮCHA, P. – HAMPLOVÁ, J. *Zákon o obcích (obecní zřízení) : komentář*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-335-3.

obecně závazná vyhláška č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic, ve znění pozdějších změn PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR.*

SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0. zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 4. 10. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Obec jako samosprávná jednotka" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13. března 2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce JUDr. Janě Borské, Ph.D., za odbornou pomoc a rady při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat starostům městských obvodů statutárního města Pardubice za jejich čas a ochotu absolvovat rozhovory a odpovídat na otázky zaměřené na činnost městských obvodů v Pardubicích. Jmenovitě pak starostovi městského obvodu Pardubice VI panu PhDr. Petru Králíčkovi za jeho vstřícnost a pomoc při zorganizování schůzek s jednotlivými starosty městských obvodů.

Obec jako samosprávná jednotka

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena pro problematiku obec jako územně samosprávný celek, který je vlastníkem území, na němž žijí obyvatelé obce, mají svůj majetek, svoji samosprávu a rozpočty jako hlavní prostředky financování. Při zpracování teoretické části práce bylo využito metody analýzy právních textů, odborné literatury, která je citována v poznámce pod čarou. Byly zkoumány samosprávné aspekty činnosti obce, členění, orgánů obce. Podrobněji se autorka zaměřuje zpracování problematiky v podmínkách statutárních měst se zaměřením na svěřené kompetence městských částí v oblasti rozpočtů obcí, závěrečné účty a střednědobé výhledy rozpočtu. Další část je zaměřena na fungování statutárních měst z pohledu členění, orgánů obce, hospodaření a rozpočty za roky 2016 – 2020, pravomocí, správy majetku a účasti v právnických osobách. V této části bylo využito metody komparace a syntézy ke zpracování práce v části vyhodnocení a diskuze. V rámci této části práce bylo s využitím metody komparace provedeno vyhodnocení získaných poznatků u jednotlivých městských obvodů statutárního města Pardubice ve vztahu k delegaci pravomocí na jednotlivé městské obvody. V závěru práce byla navržena opatření k odstranění zjištěných nedostatků, a to zejména řešení nedostatku parkovacích míst ve městě Pardubice a problematiky zimní údržby vzešlých z rozhovorů se starosty městských obvodů.

Klíčová slova: kompetence, městský obvod, obyvatelé, orgány obce, rada, rozpočet, starosta, statut, zastupitelstvo

The Municipality as a Self-governig Unitary Authority

Abstract

The bachelor thesis is focused on the issue of the municipality as a territorially self-governing unit, which is the owner of the territory on which the inhabitants of the municipality live, have their property, their self-government and budgets as the main means of financing. In the elaboration of the theoretical part of the thesis, the method of analysis of legal texts, professional literature, which is cited in a footnote, was used. Self-governing aspects of the activities of the municipality, divisions, municipal bodies were examined. Another part of the theoretical elaboration focuses on the functioning of statutory cities. The theoretical part focuses mainly on municipal budgets, final accounts and the medium-term budget outlook. The next part is focused on the functioning of statutory cities from the point of view of divisions, municipal bodies, management and budgets for the years 2016 – 2020, powers, administration of property and participation in legal persons. In this part, the methods of comparison and synthesis were used to process the work in the evaluation and discussion section. Within this part of the thesis, an evaluation of the acquired knowledge was carried out using the method of comparison for individual city districts of the statutory city of Pardubice in relation to the delegation of powers to individual city districts. At the end of the thesis, measures were proposed to eliminate the identified shortcomings, especially to address the lack of parking spaces in the city of Pardubice and the issue of winter maintenance arising from interviews with mayors of city districts.

Keywords: competences, city district, residents, municipal bodies, council, budget, mayor, statute, assembly

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	15
3.1 Obec	15
3.1.1 Obec, městys, město	17
3.1.2 Orgány obce	17
3.1.3 Orgány zastupitelstva obce a rady obce.....	24
3.2 Normotvorba obce.....	25
3.3 Rozpočet obce, střednědobý výhled rozpočtu, závěrečný účet.....	26
3.4 Statutární města.....	29
3.4.1 Statut města.....	30
4 Vlastní práce.....	33
4.1 Statutární město Pardubice.....	33
4.1.1 Znak Pardubic	34
4.1.2 Statut města Pardubic.....	34
4.2 Městské obvody Pardubic	41
4.3 Rozhovory se starosty městských obvodů	49
5 Výsledky a diskuse	54
5.1 Statutární město Pardubice.....	54
5.2 Zhodnocení rozhovorů a dotazníkového šetření se starosty městských obvodů v Pardubicích.....	55
5.3 Navrhovaná opatření	57
6 Závěr.....	58
7 Seznam použitých zdrojů	61
8 Přílohy	63

Seznam obrázků

Obrázek 1 Členění města Pardubice	33
Obrázek 2 Znak města Pardubice	34

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počty obyvatel a rozloha městských obvodů	43
Tabulka 2 Počty členů zastupitelstva a rady městských obvodů	43
Tabulka 3 Počty výborů zastupitelstva a komisí rady městských obvodů.....	44
Tabulka 4 Podíl městských obvodů na celkovém výnosu daní statutárního města Pardubice od roku 2016 - 2020	45
Tabulka 5 Finanční transfery z rozpočtu města do rozpočtu městských obvodů od roku 2016 - 2020	45
Tabulka 6 Příjmy městských obvodů z místních poplatků od roku 2016 - 2020.....	46
Tabulka 7 Příjmy městských obvodů ze správních poplatků od roku 2016 – 2020	46
Tabulka 8 Rozpočtové příjmy městských obvodů od roku 2016 - 2020	46
Tabulka 9 Podíl finančních transferů, místních a správních poplatků na celkových rozpočtových příjmech městských obvodů za rok 2016 - 2020.....	47
Tabulka 10 Výdaje městských obvodů na dopravu, sport a životní prostředí od roku 2016 - 2020.....	48
Tabulka 11 Rozpočtové výdaje městských obvodů od roku 2016 - 2020	48
Tabulka 12 Podíl výdajů na dopravu a životní prostředí na celkových rozpočtových výdajích městských obvodů za rok 2016 - 2020.....	49

Seznam použitých zkratk

tzn.	to znamená
tj.	to je
např.	například
resp.	respektive
P	příjmy
V	výdaje
tzv.	takzvaný
MO	městský obvod (městské obvody)
k.ú.	katastrální území
ust.	ustanovení

1 Úvod

V České republice je Českým statistickým úřadem evidováno 6258 obcí. Obec jako veřejnoprávní korporace je charakteristická tím, že má své ohraničené území, své občany, vykonává přenesenou a samostatnou působnost, vlastní majetek a s ním hospodaří ve prospěch obce a občanů.

K výkonu všech činností ať v samostatné či přenesené působnosti využívá obec svých orgánů obce, kterými jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad. Činnosti jim svěřené jsou stanoveny zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a Ústavou České republiky, popř. zvláštními zákony.

Zastupitelstvo obce je volený orgán, členové zastupitelstva volí občané obce při volbách do zastupitelstva obce. Volební období je čtyřleté. Mandát člena zastupitelstva vzniká dnem ukončení voleb. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva musí každý člen složit slib zastupitele. Z řad členů zastupitelstva se následně volí funkce starosty, uvolněného nebo neuvolněného, rada obce. Členové zastupitelstva, kteří byli zvoleni do funkce starosty nebo do rady obce, začínají své funkce vykonávat dnem zvolení.

Územně samosprávné celky lze rozdělit na obce, městyse a města. Městys je typ obce vycházející z historie. V současné době jde o zvláštní typ obce, vznikají na návrh rady nebo zastupitelstva obce a tento návrh musí být schválen předsedou Poslanecké sněmovny po projednání vládou. Pro města je nutné dodržet kvantitativní předpoklady, tj. spodní hranice 3000 obyvatel. Za města se zvláštním postavením jsou považována města statutární, která jsou přímo vyjmenována v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Člení se na městské obvody nebo části a pravomoci jim jsou svěřeny obecně závaznou vyhláškou města, tedy Statutem. Statut podléhá schválení zastupitelstvem obce.

Obce sestavují na každý kalendářní rok rozpočet, podle kterého hospodaří. Návrh rozpočtu musí být alespoň patnáct dní přede dnem schválení zveřejněn na úřední desce úřadu. Schvalován je na veřejném zasedání zastupitelstva. Schválená verze rozpočtu se zveřejňuje do třiceti dnů od schválení na webových stránkách úřadu. Zároveň se informace o zveřejnění vyvěsí na úřední desce úřadu. Dalším důležitým dokumentem obce je závěrečný účet obce, který vypovídá o plnění příjmů, čerpání výdajů, pohledávkách, majetku. Zastupitelstvo tento dokument spolu se zprávou z přezkoumání hospodaření schvaluje nejpozději do 30. června následujícího roku. Lhůty pro zveřejnění návrhu a schválené verze závěrečného účtu jsou shodné jako pro rozpočet obce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy právní úpravy provést vyhodnocení postavení obcí se zaměřením na vyhodnocení základních aspektů činnosti samosprávných územních celků z pohledu pravomocí, rozpočtu a hospodaření s majetkem, obyvatelstva, území, orgánů obce. Práce se v praktické části zaměří na řešení problematiky ve statutárním městě Pardubice z hlediska zkoumání členění jednotlivých aspektů samosprávných činností a jejich delegace na městské obvody.

K naplnění hlavního cíle byly stanoveny tyto dílčí cíle:

1. Provést vyhodnocení získaných poznatků na základě analýzy obecně závazné vyhlášky města Pardubice, kterou se vydává Statut města Pardubic, z pohledu svěřených kompetencí městským obvodům, zhodnocení rozpočtů jednotlivých městských obvodů za roky 2016 - 2020.
2. Na základě provedeného výzkumu mezi starosty městských obvodů vyhodnotit jejich názory na činnosti svěřené do výkonu městským obvodům.

V závěru práce budou navržena doporučující opatření k případným zjištěným nedostatkům.

2.2 Metodika

Bakalářská práce s názvem Obec jako samosprávná jednotka bude rozdělena do dvou částí – teoretická východiska a vlastní práce. Autorka při zpracování bakalářské práce využije citace z odborné literatury formou poznámek pod čarou. Zejména budou využita komentovaná vydání zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních) v platném znění, metodické materiály Ministerstva vnitra České republiky zaměřené na fungování obcí ve veřejné správě, citace z Ústavy České republiky. Shromážděné teoretické poznatky budou prostudovány a seříděny do menších na sebe navazujících podkapitol dle stanovených klíčových znaků – obec jako územně samosprávný celek, orgány obce, právní předpisy obce, rozpočet obce,

závěrečný účet obce, střednědobý výhled rozpočtu obce, charakteristika statutárních měst, statut.

Vlastní práce bude zahájena získáním dat a informací prostudováním webových stránek statutárního města Pardubice, analýzou obecně závazné vyhlášky města Pardubic, kterou se vydává Statut města Pardubice a závěrečných účtů města Pardubic za roky 2016 – 2020.

Vlastní práce bude rozdělena na dvě dílčí části, které povedou k vyhodnocení působení statutárního města Pardubice jako územně samosprávného celku členěného na osm městských obvodů z pohledu svěřených kompetencí městským obvodům, jejich orgánů, rozpočtů.

První dílčí část vlastní práce bude zaměřena na analýzu obecně závazné vyhlášky, kterou se vydává Statut města Pardubice. Zhodnoceny budou zejména kompetence svěřené městským obvodům v samostatné a přenesené působnosti, stanovení a působnost orgánů obce v rámci statutárního města, problematika financování městských obvodů, rozpočty městských obvodů. Podklady pro hodnocení rozpočtů městských obvodů budou čerpány ze závěrečných účtů města Pardubice za roky 2016 – 2020.

V druhé dílčí části vlastní práce bude výzkum zaměřen na získání prvotních dat z pohledu jednotlivých představitelů městských částí na činnosti svěřené statutárním městem. K výzkumu bude využita kvalitativní výzkumná metoda s využitím nástroje rozhovoru, který bude veden k získání informací o reálném fungování městských obvodů, spolupráci s městem, o příjmech a výdajích rozpočtů městských obvodů. První část otázek bude směřovat k identifikaci statutárního zástupce městského obvodu, délce jeho působení ve funkci, důvodu kandidatury do zastupitelstva městského obvodu, v souvislosti s blížícími se volbami do obecních zastupitelstev bude zjišťována jeho kandidatura, názor na způsob volby starosty a na jeho úspěchy v tomto volebním období. Druhá část otázek by se zaměřovala na obecně závaznou vyhlášku, kterou se vydává Statut města Pardubice. Zejména na jím svěřené pravomoci, zda by uvítali přesun některých pravomocí na městský obvod a naopak, dále pak na spokojenost se spolupráci s městem. Otázky budou statutárním zástupcům zaslány předem e-mailem a rozhovory proběhnou v termínu od 14. února 2022 do 18. února 2022.

Výsledky vyhodnocení dílčích částí teoretické, vlastní práce a rozhovorů se statutárními zástupci městských obvodů budou zhodnocena v části práce vyhodnocení a diskuze s využitím metody syntézy a komparace. V závěru práce budou navržena opatření k odstranění případně zjištěných nedostatků a dále návrhy na zlepšení spolupráce statutárního města s městskými obvody.

3 Teoretická východiska

3.1 Obec

Z právní úpravy vyplývá, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.¹ Obec je v souladu s ust. § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), veřejnoprávní korporací, která vlastní majetek. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Toto zákonné ustanovení ze svého pohledu konkretizuje ústavně zaručené právo obce na samosprávu, zakotvené v čl. 8 Ústavy ČR. Obec jako veřejnoprávní korporace má vlastní právní subjektivitu a přísluší ji postavení právnické osoby, proto má obec oprávnění vystupovat v právních vztazích svým jménem, nést odpovědnost z těchto vztahů a mít vlastní majetek. Obec dále pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Jako veřejnoprávní korporace je povolána k výkonu samostatné působnosti, ale obdobně i ve stanoveném rozsahu k výkonu přenesené působnosti.²

Obec jakožto základní územní samosprávný celek má pět hlavních znaků:

- Občané obce
- Území obce
- Výkon samosprávy (samostatná působnost obce)
- Výkon státní správy (přenesená působnost obce)
- Postavení právnické osoby a veřejnoprávní korporace

Občanem obce je fyzická osoba, která splňuje současně dvě podmínky, a to podmínku státního občanství České republiky a dále hlášeného trvalého pobytu v obci. Aby se občan obce mohl aktivně podílet na samosprávě obce, musí dosáhnout alespoň osmnácti let.

Občan obce, který dosáhl věku osmnácti let a cizí státní občan, který dosáhl věku osmnácti let, a který je v obci hlášen k trvalému pobytu, má ve vztahu ke své obci právo:

¹ § 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) zveřejněné ve Sbírce zákonů v části 38, ze dne 15.5.2000, na str. 1738 – 1764, dostupné z <file:///C:/Users/borska/AppData/Local/Temp/sb038-00.pdf>, staženo dne 7.3.2022

² KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

- Volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- Hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem.

Občan obce, který dosáhl věku osmnácti let a cizí státní občan, který dosáhl věku osmnácti let, a který je v obci hlášen k trvalému pobytu a fyzická osoba, která dosáhla věku osmnácti let, a která vlastní na území obce nemovitost má ve vztahu ke své obci právo:

- Vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- Vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce,
- Nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,
- Požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce, je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce. Musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do šedesáti dnů,
- Podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do šedesáti dnů.

Každý, bez ohledu na to, zda se jedná o občana obce či nikoliv, má právo:

- Žádat o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím,
- Žádat informace o životním prostředí podle zákona č. 123/1998,
- Informovat se na úředních deskách obecních úřadů,
- Informovat se o činnosti obcí prostřednictvím „internetu“,
- Podávat petice,
- Stěžovat si na jednání orgánů obce,
- Podávat podněty k zahájení řízení z moci úřední.³

³ Ministerstvo vnitra ČR, *Práva občanů obce (obecná část)*, 167 s., ISBN 978-80-904579-0-4, dostupné z www.mvcr.cz › soubor › edsp-prava-obcanu-web-pdf, staženo dne 7.3.2022

3.1.1 Obec, městys, město

V České republice bylo k 16. únoru 2021 evidováno 6258 obcí, z toho 608 měst (26 statutárních) a 229 městysů.

Současná právní úprava u obcí pojmově rozlišuje:

- Obec
- Městys
- Město

Obce, které byly ke dni nabytí účinnosti zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), tj. ke dni 12. listopadu 2000, městem, se považují za město. Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Základním předpokladem k tomu, aby mohlo být jednáno na návrh o změně obce nebo městyse na město je ze zákona dodržet kvantitativní limit daný spodní hranicí počtu obyvatel v dané obci, tj. občané s trvalým pobytem, který je stanoven na 3 000 obyvatel. Údaj o počtu obyvatel musí být doložitelný z evidence obyvatel. Návrh by měl vzejít z rozhodnutí rady obce nebo městyse, pokud si rozhodnutí nevyhradí zastupitelstvo obce. Rozhodnutí je prováděno v samostatné působnosti obce.

Po komplexnějším posouzení návrhu a vyjádření vlády vydává rozhodnutí o změně předseda Poslanecké sněmovny. Oproti tomu se může obec obdobným způsobem ucházet o změnu na městys. Jediným rozdílem je, obec k tomu nemá předepsanou podmínku minimálního počtu obyvatel, která je stanovena jen pro případ změny obce na město. Změna obce na městys není vázána na žádnou zákonnou podmínku, a rozhodnutí tak bude záviset na úvaze předsedy Poslanecké sněmovny. I tady však platí, že předseda Poslanecké sněmovny bude rozhodovat po vyjádření vlády. O provedených změnách zasílá Kancelář Poslanecké sněmovny neprodleně Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu.

3.1.2 Orgány obce

Obec jako veřejnoprávní korporace může navenek jednat jen prostřednictvím svých orgánů, respektive funkcionářů – fyzických osob. Ústava České republiky zná pouze zastupitelstvo, zákon o obcích rozlišuje zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, zvláštní orgány obce a také komise, pokud jim byl svěřen výkon přenesené působnosti.⁴

⁴ KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

Zastupitelstvo obce – počet členů zastupitelstva obce závisí na počtu obyvatel daného územního samosprávného celku. Podle zákona má mít zastupitelstvo v obci (městysu, městě, městském obvodu, městské části)

Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
Nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
Nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
Nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
Nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
Nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají obecní volby. Zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem obecních voleb stanoví počet členů zastupitelstva. Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se počet členů zastupitelstva podle počtu členů zastupitelstva obce v končícím volebním období.⁵ Zastupitel získává mandát okamžikem zvolení, resp. prohlášením vzniku mandátu náhradníkovi po zániku mandátu „předešlého“ zastupitele. Zastupitel musí složit slib na prvním zasedání zastupitelstva, jehož se účastní. Slib zní: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městysu) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.“ Slib skládá zastupitel slovem „slibuji“ a potvrdí jej svým podpisem. Zastupitel má tři základní práva – iniciativní, interpelace a informace. Právo iniciativní označuje právo zastupitele předkládat návrhy zastupitelstvu, radě, výborům a komisím. Toto právo nelze nijak omezit, ani jednacím řádem. Právo interpelace znamená, že zastupitel může vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu, její členy, předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejich zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila. Písemnou odpověď přitom musí obdržet do třiceti dnů. Právo informace definuje zákon o obcích jako právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, stejně jako od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce. I zde platí stejný časový limit – informace musí být poskytnuta nejpozději do třiceti dnů.

⁵ ČMEJREK, Jaroslav, ČOPÍK, Jan, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. *Veřejná správa. České Budějovice, 2016, 152 s. ISBN 978-80-7394-578-7*

Člen zastupitelstva má povinnost aktivní účasti a zvláštní povinnosti při střetu zájmů. Aktivní účast – člen zastupitelstva se musí účastnit zasedání zastupitelstva a jiných orgánů, jejichž je členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat s ohledem na vážnost své funkce. Za nesplnění povinnosti účasti není možná sankce ztráty mandátu, tedy ani trvalá neomluvená absence na zasedáních zastupitelstva nevede ke ztrátě mandátu. Uplatnit lze jen finanční sankci, snížení či neudělení odměny.

Střet zájmů – pokud u člena zastupitelstva skutečnosti nasvědčují tomu, že jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce může znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného, osobu blízkou nebo pro osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci, je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce projednávajícího danou záležitost. Je zcela správné uložit povinnost oznámit možnou podjatost v projednávané věci.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvo jako nejvyšší orgán obce má možnost vyhradit si rozhodování o kterékoli věci ze samostatné působnosti.

Pravomoci zastupitelstva jsou uvedeny v § 84 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Vyplývá z nich, že zastupitelstvo schvaluje základní dokumenty obce, na základě kterých pak obec koná v delším časovém období. Těmito základními dokumenty jsou: program rozvoje, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni, trvalé a dočasné peněžní fondy obce. Zastupitelstvo schvaluje současně i jakékoli změny a dodatky těchto dokumentů. Značná činnost zastupitelstva se dotýká také právnických osob, kterými jsou: zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin, založení nebo zrušení právnické osoby, schvalování jejich zakladatelských listin, společenské smlouvy, zakladací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách, delegování zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, navrhnout zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhnout jejich odvolání, to neplatí, rozhoduje-li rada obce ve věcech jediného společníka obchodní společnosti. V podstatě jde o všechny podstatné věci, které se dotýkají zápisů v obchodním rejstříku. Tato rozhodnutí nejde delegovat na jiné orgány obce. Obec je tu v roli zřizovatele nebo zakladatele těchto subjektů.

Jako jediné zastupitelstvo má právo vydat obecně závaznou vyhlášku, rozhoduje o vyhlášení místního referenda, určuje funkce, pro které budou členové zastupitelstva

uvolnění. Zastupitelstvo obce si může vyhradit kteroukoli další pravomoc ze samostatné působnosti obce obecně nebo ad hoc, včetně pravomocí rady obce s výjimkou: stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu, na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem, zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy, stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce, přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi. Zastupitelstvu v obci, ve které není zřízena rada obce, je vyhrazeno dále rozhodování o těchto věcech: rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, vydávat nařízení obce, stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu, stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce, stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností.

Zastupitelstvo obce se může platně usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů a k platnému přijetí usnesení, rozhodnutí nebo volbě je též potřebná nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva (zvolených), tedy nestačí pouze většina přítomných či hlasujících. Ministerstvo vnitra zastupitelstvo obce rozpustí, nesejde-li se zastupitelstvo obce podobu delší šesti měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, nebo nerespektuje-li zastupitelstvo či jiný orgán obce přes upozornění zastupitelstva soudní rozhodnutí o povinnosti vyhlásit referendum. Pokud je zastupitelstvo rozpuštěno, zůstává ve funkci rada, starosta a místostarosta, kteří zabezpečují nebytné úkoly v samostatné působnosti, a to až do provedení nových voleb rady nebo jmenování správce obce.

Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva obce se konají v územním obvodu obce. Zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta. Starosta je povinen svolat zasedání zastupitelstva obce, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva obce nebo hejtman kraje. Zasedání zastupitelstva obce se koná nejpozději do dvacetijedna dnů od dne, kdy žádost byla doručena obecnímu úřadu. Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva nejméně sedm dnů před zasedáním vyvěšením na úřední desce, informaci může uveřejnit způsobem v místě obvyklým. Navržený program však může zastupitelstvo změnit doplněním nových bodů či vyřazením navržených. Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání mají členové zastupitelstva, rada, výbory a

s hlasem poradním tajemník. Návrhy těchto orgánů musí být zařazeny vždy, nemusí být však při schvalování pořadu akceptovány zastupitelstvem. Zasedání zastupitelstva obce je zásadně veřejné. O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení zapisovatelé. Zápis musí být pořízen nejpozději do deseti dnů po skončení zasedání a musí být přístupný na obecním úřadě k nahlédnutí.

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, za její výkon je odpovědná zastupitelstvu. V oblasti přenesené působnosti radě přísluší rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon (např. vydávat nařízení obce). Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo nemá alespoň patnáct členů, tedy v praxi může jít o obec do desetitisíc obyvatel. Členy rady jsou starosta, místostarosta a radní. Tvoří ji nejméně pět a nejvýše jedenáct členů, počet členů je lichý a nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelstva. Pokud je odvolána rada obce jako celek, zůstávají starosta a místostarosta ve funkci do zvolení nového starosty či místostarosty. Pokud jsou výslovně odvoláni starosta a místostarosta, pak musí působností starosty a místostarosty zastupitelstvo pověřit některého svého člena až do zvolení nového starosty nebo místostarosty, pokud alespoň jednoho z nich nezvolí ihned. Poklesne-li v průběhu funkčního období počet členů rady pod pět a na nejbližším zasedání zastupitelstva nebude doplněn počet členů rady alespoň na pět, vykonává její působnost zastupitelstvo až do zvolení potřebného počtu členů rady. V takové případě může zastupitelstvo svěřit starostovi plnění některých úkolů rady. Rada se schází na základě svolání starosty ke svým schůzím podle potřeby. Schůze rady jsou neveřejné, podle svého uvážení může rada přizvat i jiné osoby. Rada rozhoduje nadpoloviční většinou všech členů. Ze schůzí rady se vyhotovuje zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. Zápis musí být vyhotoven do sedmi dnů. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jeho usnesení, zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem, plní vůči právnickým osobám a organizačním složkám obce úkoly zakladatele nebo zřizovatele, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu s výjimkou obecní policie, rozhoduje ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, vydává nařízení obce, projednává a řeší návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva nebo komisemi rady, stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadě, zřizuje a zrušuje odbory a oddělení obecního úřadu, stanovuje celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a organizačních složkách, schvaluje organizační řád obecního úřadu, na návrh tajemníka jmenuje a odvolává vedoucí odborů obecního úřadu v souladu

se zákonem o úřednících územních samosprávných celků, zřizuje a zrušuje komise rady, jmenuje a odvolává jejich předsedy a ostatní členy, kontroluje plnění úkolů v samostatné působnosti obecním úřadem a komisemi, rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách, stanovuje pravidla pro přijímání a vyřizování petic, schvaluje organizační řád obecního úřadu, schvaluje účetní závěrku příspěvkových organizací obce.

Rada obce zůstává ve funkci i při zániku mandátů členů zastupitelstva obce z důvodu nových voleb, rozpuštění zastupitelstva, až do zvolení nové rady nebo určení správce obce.

Starosta zastupuje obec navenek. Nemá však povahu statutárního orgánu právnické osoby a úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady, může učinit až po jejich schválení, jinak jsou neplatné. Starosta a místostarosta jsou voleni zastupitelstvem z řad členů zastupitelstva a musí mít naše státní občanství. Zda bude volba starosty a místostarosty může být veřejná nebo tajná, záleží na rozhodnutí zastupitelstva. Za výkon funkce jsou starosta i místostarosta odpovědni zastupitelstvu. Starosta ve své funkci nepožívá nějaké imunity, která by jej zbavovala odpovědnosti za škodu, nýbrž jako každá fyzická osoba nese odpovědnost za své jednání či opomenutí. Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu a stanoví mu plat. Starosta vykonává působnosti stanovené zákonem o obcích nebo jinými zákony. Pracovně právní působnost vůči zaměstnancům obce zákon výslovně svěřuje starostovi, pokud není v obci funkce tajemníka. Funkce starosty je významná pro běžné zajišťování chodu obce. Starostu zastupuje místostarosta. Starosta spolu s místostarostou podepisují právní předpisy obce. Starosta má právo užívat závěsný odznak. Závěsný odznak se užívá při slavnostních příležitostech, v praxi je užíván nejen starostou, ale na základě pověření rady i dalšími členy zastupitelstva a tajemníkem obecního úřadu.

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. Obecní úřad sídlí na území obce, nemusí být však v jedné budově. Zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu musí rozhodovat nestranně, zdržet se střetu zájmů, přijímání darů v souvislosti se svou činností a musí zachovávat mlčenlivost. Zvláštní postavení mají zaměstnanci územních samosprávných celků podílejících se na výkonu správních činností zařazení do obecních a krajských úřadů, dále jen úředníci. Jejich právní poměry upravuje zákon o úřednících územních samosprávných celků a zákoník práce se použije jen, pokud zákon o úřednících územních samosprávných celků nestanoví jinak. Úředníci jsou povinni se vzdělávat v rámci vstupního a průběžného vzdělávání. Úředníci, kteří vykonávají

činnosti, pro které zvláštní předpisy vyžadují zkoušku zvláštní odborné způsobilosti, jsou povinni se této zkoušce podrobit a obec je povinna je k této zkoušce přihlásit a umožnit jim přípravu na ni i účast u ní.

Obecní úřad se může členit na odbory a oddělení podle rozhodnutí rady obce. V obcích, kde nepůsobí rada, rozhoduje o zřízení odborů a oddělení zastupitelstvo. Není to však zákonná povinnost. Obecní úřad v samostatné působnosti obce plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo a rada, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí patřících do působnosti zastupitelstva, rady, zvláštních orgánů obce, případně komisí.

Každá obec musí mít úřední desku, kterou zřizuje obecní úřad a zpravidla je umístěna na budově obecního úřadu. Úřední deska musí být nepřetržitě přístupná veřejnosti.⁶

Funkce **tajemníka** se povinně zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Ostatní obce mají možnost, nikoli povinnost funkci tajemníka zřídit. Tajemník je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu v obou působnostech obce. Tam, kde není funkce tajemníka zřízena či obsazena, plní jeho pravomoci starosta.

Tajemník

- zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny radě nebo zvláštnímu orgánu obce,
- plní úkoly uložené zastupitelstvem, radou nebo starostou,
- stanoví platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu,
- plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu,
- vydává spisový, skartační a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, pokud je nevydává rada,
- účastní se schůzí zastupitelstva a rady s hlasem poradním. Nesmí vykonávat funkce v politických stranách a politických hnutích, jejich členem ale být může.

⁶ KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

3.1.3 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Zastupitelstvo může zřídit své iniciativní a kontrolní orgány v podobě výborů. Stejně tak si může zřídit rada své iniciativní a kontrolní orgány komise. Zastupitelstvo nemůže zřizovat komise a rada nemůže zřizovat výbory.

Zastupitelstvo má vždy povinnost zřídit dva výbory – kontrolní a finanční. Předsedou výboru musí vždy být zastupitel. Počet členů výboru musí vždy být lichý. Výbor se schází podle potřeby, jeho usnesení se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Usnesení je platné, jestliže s ním vysloví souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor

- provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce,
- plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor

- kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena,
- kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,
- plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.⁷

Výbory o provedené kontrole pořídí zápis. Zápis podepisuje člen výboru a ten, jehož se kontrola týkala. Výbor předloží zápis i s vyjádřením kontrolovaného. Při kontrole se použije kontrolní řád.

Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce. Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c) zák. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Předsedou této komise může být jen osoba, která nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů a je ze své činnosti

⁷ BALÍK, Stanislav, *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, Grada Publishing, a.s., 2009, 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4

odpovědná radě obce, ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.⁸

3.2 Normotvorba obce

Z Ústavy České republiky vyplývá, že územní samosprávné celky mohou vydávat právní předpisy dvojího druhu. Ústavní základ vydávání **obecně závazných vyhlášek** obcí a krajů, jako projevu jejich práva na samosprávu, představuje čl. 104 odst. 3 Ústavy. Vydávání těchto právních předpisů je projevem práva územních společenství na samosprávu, na autonomní uspořádání záležitostí, a to v mezích zákonem dané působnosti. Obecně závazné vyhlášky vydává zastupitelstvo, jsou to právní předpisy nižší právní síly, než jsou zákony. Obecně závaznou vyhláškou může obec v **samostatné působnosti** stanovit např. povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, povinnosti pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, povinnosti k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry statutem, místní poplatky, osvobození pozemků a zdanitelných staveb od daně z nemovitostí, koeficient daně z nemovitých věcí. V **přenesené působnosti** (ve věcech výkonu státní správy) mohou obce či kraje vydávat jen na základě a v mezích zmocnění uvedeného ve zvláštním zákoně **nařízení**. Nařízení mají povahu podzákoných prováděcích právních předpisů ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy. K jejich vydání je příslušná rada obce či kraje. Zákonným zmocněním k vydání nařízení může obec stanovit např. zboží podléhající cenové regulaci, maximální ceny, zákaz reklamy šířené na veřejně přístupných místech mimo provozovnu, vydat na návrh krajské veterinární správy nařízení mimořádných veterinárních opatření, při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí zajišťují orgány obce provedení krizových opatření v podmínkách obce, v případě nutnosti mohou vydat za tím účelem nařízení obce.

Přijaté obecně závazné vyhlášky a nařízení územních samosprávných celků musí být vyhlášeny, což je podmínkou jejich platnosti. Vyhlášení právních předpisů se provede vyvěšením na úřední desce obecního úřadu po dobu patnácti dnů. Platnost právních předpisů nabývá dnem vyhlášení, účinným se stává patnáctým dnem po jeho vyhlášení, není-li v něm

⁸ KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

stanoven pozdější počátek účinnosti. Územně samosprávný celek je povinen zaslat svůj právní předpis, neprodleně po jeho vyhlášení, příslušnému orgánu dozoru.⁹

3.3 Rozpočet obce, střednědobý výhled rozpočtu, závěrečný účet

Rozpočet obce je decentralizovaný peněžní fond, roční bilance, základní finanční plán, důležitý nástroj komunální politiky obce, nástroj řízení příslušného subjektu územní samosprávy a jím zřizovaných organizací v lokálním a regionálním veřejném sektoru. V rozpočtovém plánování se stále více klade důraz nejenom na roční rozpočet, ale i na kratší rozpočtové plánování v průběhu rozpočtového období a zejména pak na víceletý rozpočtový výhled, který vyžaduje i zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Rozpočtové období v celé rozpočtové soustavě České republiky trvá kalendářní rok.

Rozpočtový proces zahrnuje standardně tyto etapy:

- Sestavení návrhu územního rozpočtu příslušným odborem.
- Jeho projednání v poradních, iniciativních orgánech – ve výborech, v komisích a projednání v radě.
- Projednání a schválení v zastupitelstvu obce.
- Realizaci během rozpočtového období a průběžnou kontrolu plnění rozpočtu. V případě potřeby je zastupitelstvem schválen návrh na úpravy rozpočtu během rozpočtového období. Za určitých podmínek může změny rozpočtu schvalovat i rada.
- Následnou kontrolou plnění rozpočtu, a to jak výkonným aparátem v jednotlivých odborech obecního úřadu a poradními (iniciativními) orgány, tak voleným orgánem – zastupitelstvem obce.
- Sestavování závěrečného účtu obce, což je úkolem výkonného aparátu a jeho projednání v poradních (iniciativních) orgánech (výbory, komise), v radě obce a ve voleném orgánu – zastupitelstvo obce, kde je závěrečný účet schvalován.

Rozpočet obce stejně jako závěrečný účet jsou veřejnou záležitostí, proto musí být dodržena rozpočtová zásada publicity. Tyto dokumenty jsou projednávány na veřejných zasedáních příslušného zastupitelstva, jsou publikovány na úřední desce příslušné obce i na jejich webových stránkách. V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat obecně platné rozpočtové zásady, tzn. každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu,

⁹ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*, 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 364 ISBN 978-80-7552-719-6

reálnost a pravdivost rozpočtu, úplnost a jednotnost rozpočtu, dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu, hospodárnost a efektivnost, účetní audit a přezkum hospodaření. Rozpočet jako peněžní fond ukazuje na plánovaný objem finančních prostředků v rozpočtu v daném rozpočtovém období, resp. v závěrečném účtu na objem, který „protekl“ rozpočtem v uplynulém rozpočtovém období. Plánovaný objem finančních prostředků na straně příjmů a výdajů rozpočtu je buď vyrovnan, takže $P = V$, nebo se plánuje přebytkový rozpočet, tzn. $P > V$, nebo se plánuje schodkový rozpočet, kdy $P < V$. Zároveň je nutné naplánovat, jak se rozpočet z pohledu účetní bilance vyrovná, tzn. kam se převede přebytek rozpočtu nebo jak se uhradí schodek rozpočtu.¹⁰

Územní samosprávný celek zveřejní návrh rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně patnáct dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku. Územní samosprávný celek současně oznámí na úřední desce, kde je návrh rozpočtu zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Zveřejnění musí trvat až do chválení rozpočtu. Územní samosprávný celek zveřejní rozpočet na svých internetových stránkách do třiceti dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby.¹¹

Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na dva až pět let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku. Územní samosprávný celek zveřejní návrh střednědobého výhledu rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně patnáct dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva

¹⁰ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

¹¹ § 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů – zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 73, ze dne 9.8.2000, na str. 125 – 135, dostupné z https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy, staženo dne 7.3.2022

územního samosprávného celku. Územní samosprávný celek současně oznámí na úřední desce, kde je návrh střednědobého výhledu rozpočtu zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Zveřejnění musí trvat až do schválení střednědobého výhledu rozpočtu. Územní samosprávný celek zveřejní střednědobý výhled rozpočtu na svých internetových stránkách do třiceti dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby.¹²

Závěrečný účet se sestavuje souhrnně po skončení kalendářního roku. Obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob. Součástí závěrečného účtu je vyúčtování vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům. Územní samosprávný celek a svazek obcí jsou povinny dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Zpráva o výsledku o přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí. Územní samosprávný celek zveřejní návrh závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně patnáct dnů předem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku. Zveřejnění musí trvat až do schválení závěrečného účtu. Územní samosprávný celek zveřejní závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření na svých internetových stránkách do třiceti dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby.¹³

¹² § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 73, ze dne 9.8.2000, na str. 125 – 135, dostupné z https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy, staženo dne 7.3.2022

¹³ § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 73, ze dne 9.8.2000, na str. 125 – 135, dostupné z https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy, staženo dne 7.3.2022

3.4 Statutární města

Města se zvláštním postavením mají v České republice statutární města. Zvláštnost spočívá v tom, že tyto města jsou přímo vyjmenovaná v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). V současné době máme dvacet šest statutárních měst, která jsou představována všemi třinácti krajskými městy.¹⁴

Jsou jimi Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek – Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.¹⁵

Statutární města se můžou z rozhodnutí zastupitelstva členit na městské obvody nebo městské části (dále jen městské části) s vlastními orgány samosprávy. Ta města, která jsou územně členěná, upravují své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce. Ve statutu stanoví zejména výčet a vymezení území jednotlivých městských částí, pravomoc orgánů města a orgánů městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti, jejich vzájemnou součinnost, zdroje peněžních příjmů městské části, majetek města, který se svěřuje městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv a další záležitosti.¹⁶

Městské obvody nebo městské části mají do jisté míry analogické postavení obcí jako takových, s tím rozdílem, že samy o sobě nejsou právními osobami, jsou součástí daného města, označovány jako organizační jednotky, a disponují jen působností odvozenou od působnosti města jako celku. Rozhodnutí o územním členění statutárního města a následné ustavení příslušných orgánů na úrovni daných organizačních jednotek statutárního města fakticky vede ke dvouúrovňové organizaci městské správy.

Základním modelem členění statutárních měst je rozčlenění celého jejich území na městské obvody anebo městské části. Vyloučeno však není ani takové rozčlenění statutárního města, kdy se městské obvody nebo městské části zřídí jen na části území města. V takové situaci je potom část města spravována jednoúrovňově a zbývající část města

¹⁴ KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

¹⁵ § 4 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 38, ze dne 15.5.2000, na str. 1738 – 1764, dostupné z <file:///C:/Users/borska/AppData/Local/Temp/sb038-00.pdf>, staženo dne 7.3.2022

¹⁶ BALÍK, Stanislav, *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, Grada Publishing, a.s., 2009, 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4

dvouúrovňově. Rozhodnutí o územním členění statutárního města přísluší výlučně zastupitelstvu statutárního města.

3.4.1 Statut města

Statut města vydávají územně členěná statutární města formou obecně závazné vyhlášky, tzn. statut musí být schválen zastupitelstvem města.

Ve statutu se zejména stanoví:

- výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území,
- pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí,
- zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,
- způsob projednávání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a městských částech,
- způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi,
- majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky,
- další záležitosti, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

Statutární město může zejména svěřit městským částem na úseku samostatné působnosti:

- schvalování programu rozvoje městských částí,
- rozhodování o právních jednáních, a to zejména převod a zastavení svěřených nemovitých věcí, převod a zastavení movitých věcí a práv, postoupení pohledávek, vzdání se práva na prominutí pohledávky, uzavření smlouvy

o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, výpůjčky, dotace, o převzetí dluhu, ručitelství, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení, vkladech do právnických osob, dohody o splátkách, uzavírání nájemních smluv,

- zřizování fondů městské části,
- úkony související se zakládáním, zřizováním a rušením právnických osob a organizačních složek potřebných pro rozvoj městské části a uspokojování jejích potřeb – např. správa a údržba domů, komunikací, zeleně, otázky komunálního odpadu, sociální péče, kultury, sportu, rekreace, cestovního ruchu, mateřské a základní školství, jednotky sboru dobrovolných hasičů,
- poskytování darů fyzickým osobám,
- výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance města zařazené do úřadu městské části nebo její organizační složky.

Statutární město může svěřit statutem za podmínek v něm stanovených městskému obvodu a městské části rozhodování zejména o těchto právních jednáních:

- převod a zastavení nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu nebo městské části,
- převod a zastavení movitých věcí a práv,
- postoupení pohledávek,
- vzdání se práva a prominutí dluhu,
- uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí dotace, o poskytnutí návratné finanční výpomoci, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti,
- peněžité a nepeněžité vklady do právnických osob,
- majetková účast na podnikání jiných právnických osob,
- dohody o splátkách,
- uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách,
- poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým a právnickým osobám,
- poskytnutí dotací a návratných finančních výpomocí spolkům, humanitárním organizacím a jiným právnických nebo fyzickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, požární ochrany, kultury,

vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí.

Městské části a obvody mohou jednat za město ve svěřených věcech. Právní subjektivitu má město, ale v konkrétním jednání za něj mohou jednat a zavazovat jej orgány městské části (obvodu).

Městské obvody a městské části nemohou vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení.

Pro městské části a městské obvody (dále jen městské části) jsou závazná usnesení zastupitelstva a rady města v záležitostech, které nejsou svěřeny městským částem. Na druhou stranu však toto ustanovení znamená, že nejsou závazná rozhodnutí orgánů města, která by vstupovala do působnosti svěřené městské části.

Zastupitelstvo města sice rozhoduje, které věci budou statutem svěřeny městské části, ale pokud tak učiní, musí samotné orgány města toto rozdělení respektovat a nemohou jej svévolně porušovat.

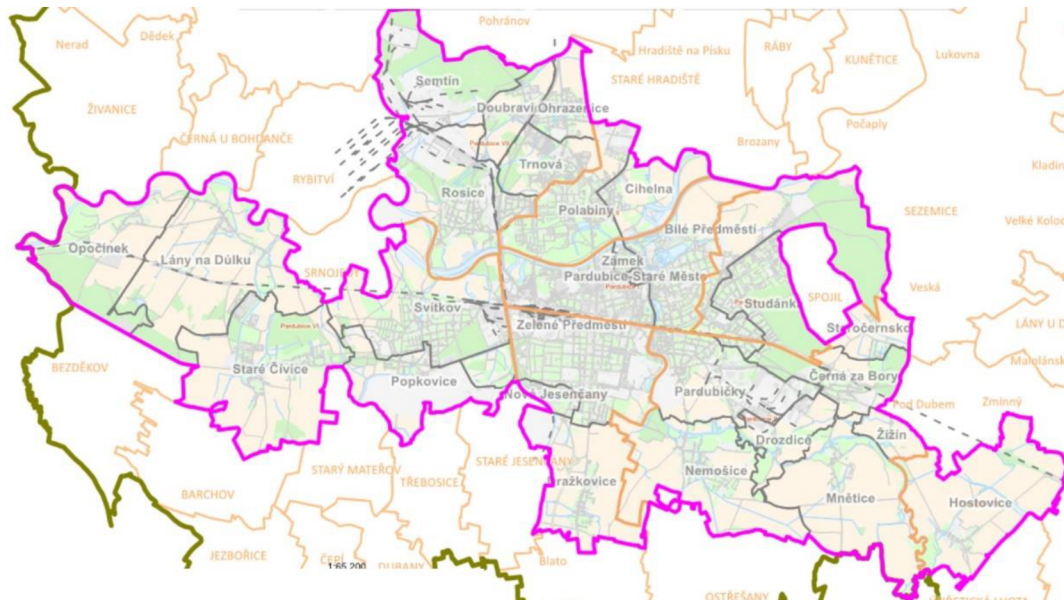
Statutární město vykonává v oblasti přenesené působnosti působnost obce s rozšířenou působností, a tedy i přenesenou působnost matričního, stavebního a pověřeného obecního úřadu. Statutární město může svým statutem určit, že určité městské části vykonávají některé činnosti v přenesené působnosti i pro určité jiné městské části s jejich souhlasem, či že je bude vykonávat magistrát.

Ve statutárních městech se starosta označuje jako primátor a jeho zástupci jsou náměstci primátora. Místo obecního úřadu působí magistrát. V městských částech působí tajemník, kterého jmenuje a odvolává starosta se souhlasem tajemníka magistrátu. Tajemník úřadu městské části musí působit v těch městských částech, které vykonávají alespoň zčásti působnost pověřeného obecního úřadu. Jinak e však na tyto orgány vztahují analogicky ustanovení o obdobných orgánech na úrovni obce.¹⁷

¹⁷ KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

4 Vlastní práce

4.1 Statutární město Pardubice

Obrázek 1 Členění města Pardubice

(Zroj www.pardubice.eu)

Město Pardubice leží ve východních Čechách na soutoku Labe a Chrudimky. Ve městě se nachází sídlo Pardubického kraje. Město má rozlohu téměř sedmdesátosm kilometrů čtverečních a přibližně devadesát tisíc stálých obyvatel.

Pardubice jsou velice dobře dopravně dostupné. Jsou železničním dopravním uzlem – směr Plzeň, Cheb, Česká Třebová, Ostrava, Brno. Velkou výhodou je i letecká doprava.

K současné občanské vybavenosti Pardubic patří provoz městské hromadné dopravy. K městu Pardubice neodmyslitelně patří i kultura a sport. Ve městě sídlí Východočeské divadlo, Východočeská galerie, Východočeské muzeum, Komorní filharmonie a Univerzita Pardubice. Město Pardubice se může pyšnit hustou sítí cyklostezek a cyklotras, venkovním i krytým bazénem.

Město Pardubice se stalo statutárním městem v roce 1990 a bylo rozděleno na městské obvody. V současné době má město Pardubice osm městských obvodů, které vznikaly postupně. Správa nad městem se rovněž postupně měnila z jednoúrovňové na dvouúrovňovou. Nejprve v roce 1992 vznikly tzv. venkovské obvody – městský obvod Pardubice IV – Pardubičky, městský obvod Pardubice VI – Svitkov a městský obvod Pardubice VII – Rosice. V roce 1997 vznikl městský obvod Pardubice II – Polabiny. V roce 2000 vznikl městský obvod Pardubice I – Pardubice – město, městský obvod

Pardubice III – Dubina a městský obvod Pardubice V – Dukla. V roce 2006 vznikl městský obvod Pardubice VIII – Hostovice.¹⁸

Město Pardubice má v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, vydanou obecně závaznou vyhláškou, kterou se vydává Statut města Pardubic.

4.1.1 Znak Pardubic

Obrázek 2 Znak města Pardubice

(Zroj www.pardubice.eu)

Původně byla ve znaku Pardubic stříbrná přední polovice koně se zlatou uzdou na červeném štítě. Znak je gotický, trojhrotý, nahoře vodorovný, dole zahrocený. Erb získal jistý Ješek z Pardubic, který se roku 1158 účastnil tažení císaře Friedricha Barbarosy na Milán. Podle pověsti císařská vojska město dlouho marně dobývala, a tak se jedné noci Ješek ještě s několika dalšími českými pány rozhodl, že vniknou do města. To se jim také podařilo, město vydrancovali, ale když už prchali s kořistí, spustili poplach a při průjezdu městskou branou přetřela železná konstrukce brány Ješkova koně přesně v polovic. Ješek nechtěl jemu milé zvíře nechat na pospas milánským, hodil koně na plece a odtáhl ho do ležení. Za tuto odvahu byl Ješkovi dán symbol polovice koně do erbu na paměť tohoto statečného činu. Stará podoba znaku nevyhovovala pro tisky menších rozměrů a pro digitální zpracování, proto byla schválena úprava zastupitelstvem města Pardubic v rámci vyhlášky města o symbolech města.¹⁹

4.1.2 Statut města Pardubic

Obecně závazná vyhláška č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic, ve znění obecně závazné vyhlášky č. 7/2020, č. 2/2021 a č. 5/2021, je platná vyhláška města Pardubic. Schválena byla na zasedání Zastupitelstva města Pardubic dne 21. listopadu 2019.

¹⁸ <http://www.pardubice.eu>

¹⁹ <http://www.pardubice.wrp.cz/erb.html>

Obsahuje XII hlav.

Hlava I – obecná ustanovení

Hlava II – právní postavení města a městských obvodů

Hlava III – město, jeho orgány a jejich pravomoci

Hlava IV – městské obvody, jejich orgány a jejich pravomoci

Hlava V – součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů

Hlava VI – druhy příjmů a výdajů města a městských obvodů a kontrolní činnost

Hlava VII – vydávání obecně závazných právních předpisů, projednání územně plánovací dokumentace a poskytování informací

Hlava VIII – majetek města, který svěřuje městským obvodům, a rozsah oprávnění při nakládání s ním – péče o majetek

Hlava IX – investiční a provozní činnost městských obvodů

Hlava X – podnikání města a jeho účast na podnikání jiných právnických osob

Hlava XI – pracovně právní vztahy

Hlava XII – společná a závěrečná ustanovení

Statutární město Pardubice je v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) je základním územním samosprávným společenstvím občanů a veřejnoprávní korporací.

Právní jednání jménem města provádějí:

- Primátor
- V rámci svěřených kompetencí zastupitelstvem náměstci primátora
- Starostové, popř. místostarostové, městských obvodů pokud to stanoví zákon nebo Statut

Město Pardubice má tyto orgány města:

- Zastupitelstvo města Pardubic – má třicetdevět členů, z toho je jeden primátor a čtyři náměstci primátora. Zasedání zastupitelstva města se konají jedenkrát za měsíc a jsou veřejná. Zasedání zastupitelstva lze sledovat online.
- Rada města Pardubic – má jedenáct členů, schůze rady se konají zhruba jedenkrát za čtrnáct dní a je neveřejná.
- Primátor města – je volen z řad členů zastupitelstva města, za svou činnost je odpovědný zastupitelstvu města. Ve své gesci má investiční výstavbu a správu majetku města.

- Magistrát města Pardubic – má patnáct odborů a Útvar interního auditu
- Městská policie Pardubice
- Komise rady, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti – rada města zřídila třináct komisí jako poradní orgán (např. Komise pro dopravu, Komise pro výchovu a vzdělávání, Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality, Komise pro životní prostředí)

Městské obvody mají tyto orgány

- Zastupitelstvo městského obvodu
- Rada městského obvodu
- Starosta městského obvodu
- Úřad městského obvodu
- Komise rady městského obvodu, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti
- Jiný orgán, pokud tak stanoví zvláštní zákon²⁰

Zastupitelstvo města a zastupitelstva městského obvodu je voleno v průběhu voleb do obecních zastupitelstev. V tomto případě občané Pardubic mají možnost volit do zastupitelstva města a do zastupitelstva městského obvodu, ve kterém mají hlášen trvalý pobyt. Pro tento typ voleb se nevydávají voličské průkazy. Registračním úřadem je pro volby do zastupitelstva města magistrát města Pardubice, pro volby do zastupitelstva městského obvodu, příslušný úřad městského obvodu. Zajištění průběhu voleb je prováděno ve spolupráci magistrátu města, městských obvodů, Krajským úřadem Pardubického kraje a Českým statistickým úřadem. Městské obvody zajišťují vybavení volebních místností, členů volebních komisí, výplatu odměn za činnost, kompletování a distribuci volebních lístků do domácností, archivaci a skartaci volební dokumentace. Magistrát města Pardubic zajišťuje ve spolupráci s Krajským úřadem Pardubického kraje proškolení zapisovatelů, předsedů a místopředsedů volebních komisí, dále zajišťují zázemí pro přebírání volebních výsledků od jednotlivých volebních komisí. V Pardubicích je celkem devadesát dva volebních komisí. Vyúčtování nákladů předá městský obvod magistrátu města Pardubic, který předloží kompletní vyúčtování Krajskému úřadu Pardubického kraje.

²⁰ Obecně závazná vyhláška č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic

Součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů:

- Primátor města Pardubic, jeho náměstci, případně pověřeni členové rady města mají právo účastnit se jednání zastupitelstva a rady městského obvodu, nejsou-li jeho členy, a to s hlasem poradním,
- Starosta a místostarosta městského obvodu mají právo zúčastnit se jednání zastupitelstva a rady města Pardubic, nejsou-li jeho členy, a to s hlasem poradním,
- Primátor svolává ke koordinaci výkonu samostatné působnosti ve městě jednání se starosty městských obvodů,
- Tajemník magistrátu svolává ke koordinaci výkonu veřejné správy magistrátu a jednotlivých městských obvodů porady s tajemníky úřadů městských obvodů,
- Magistrát města, z důvodu zajištění optimálního výkonu veřejné správy, svolává, prostřednictvím tajemníka magistrátu nebo vedoucích odborů, koordinační porady vedoucích odborů či dalších zaměstnanců magistrátu s tajemníky, vedoucími odborů či dalšími zaměstnanci zařazenými do úřadu městských obvodů,
- Magistrát města ve věcech samostatné a přenesené působnosti poskytuje úřadům městských obvodů metodickou pomoc, kontroluje jejich činnost dle zákona o obcích, dalších zákonů a tohoto Statutu.

Samostatná a přenesená působnost

Zastupitelstvo města stanovuje městským obvodům samostatnou působnost výslovně v příloze č. 1 obecně závaznou vyhláškou města Pardubic, kterou se vydává Statut.

Rozsah samostatné působnosti je rozdělen do následujících úseků:

- Úsek financí – zaměřuje se zejména na sestavování rozpočtu, hospodaření a čerpání rozpočtu, vytváření peněžních fondů, sdružování prostředků s jinými právníckými osobami, přijímání a posuzování žádostí o poskytnutí účelové dotace a o jejich rozhodování, vedení účetnictví, zodpovědnost za úplnost a správnost účetních výkazů.
- Úsek obnovy a rozvoje města – zaměřuje se zejména na vypracování a předkládání iniciativních námětů, studií pro vytváření optimálních proporcí

městských obvodů, vydávání stanovisek k investičním záměrům města, které mají být realizovány na území městského obvodu a zpracovávání vlastního programu rozvoje.

- Úsek životního prostředí – zaměřuje se zejména na zajišťování čistoty a vzhledu veřejného prostranství, zajišťování údržby a úklidu odpadků z veřejného prostranství, zajišťování údržby zeleně v rozsahu daném pasportu zeleně, dětských hřišť a sportovišť na veřejném prostranství, zajišťování údržby a výsyp odpadkových košů, poskytování městu podkladů pro aktualizaci pasportu zeleně, vedení správního řízení o povolení kácení dřevin rostoucí mimo les.
- Úsek investiční a provozní činnosti – městské obvody se vyjadřují k návrhům a časovým programům investiční výstavby a velkých oprav na svém území, předkládají městu návrhy na opravy a investiční výstavbu v obvodu, zabezpečují samostatné investiční akce.
- Úsek dopravy a silničního hospodaření – zejména vykonávají vlastnická práva k místním komunikacím a veřejně přístupným účelovým komunikacím v majetku města a provádějí na nich údržbu a opravy místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací s výjimkou mostních objektů, dopravního značení a zařízení, zastávek městské hromadné dopravy, cyklostezek, čištění a zimní údržby. Dále provádějí odstraňování autovraků. Vyjadřují se k harmonogramům čištění a zimní údržby komunikací, poskytují městu podklady pro aktualizaci pasportu komunikací.
- Úsek kultury, sportu, vzdělávání a výchovy – zaměřuje se zejména na vytváření podmínek pro zájmovou činnost dětí a mládeže v oblasti volného času, shromažďování podkladů pro místní kroniku a spolupráci při jejich zpracování, spravování místních knihoven na území městských obvodů, zajišťování prezentace městských obvodů prostřednictvím vydávání zpravodaje.
- Úsek vnitřních věcí – městský obvod připravuje návrhy na pojmenování ulic a veřejných prostranství, starají se o veřejný pořádek na území svého obvodu, mají povinnost řídit se usneseními zastupitelstva města, které se dotýkají obvodu

- Úsek správy majetku města – zajišťují dohled nad kulturními a historickými památkami, které se nacházejí na území městského obvodu. Vydávají souhlas k zvláštnímu užívání veřejného prostranství, v případě rozhodnutí města hospodaří s nebytovými prostory.

Přenesenou působnost stanovuje zastupitelstvo města výslovně v příloze č. 2 obecně závazné vyhlášky, kterou se vydává Statut.

Příjmy a výdaje města a městských obvodů

Město Pardubice i městské obvody sestavují svůj rozpočet na kalendářní rok a podle něj hospodaří. Rozpočet města schvaluje zastupitelstvo města, rozpočet městského obvodu schvaluje zastupitelstvo městského obvodu. Konkrétní příjmy rozpočtu městského obvodu jsou uvedeny v příloze č. 3 obecně závazné vyhlášky č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic. Městské obvody mohou hospodařit pouze do výše svých příjmů. V mimořádných případech může zastupitelstvo městského obvodu požádat město Pardubice o poskytnutí finanční návratné výpomoci. O poskytnutí rozhoduje zastupitelstvo města na základě výsledků hospodaření městského obvodu, zároveň stanoví podmínky a lhůtu splatnosti. Městský obvod může uzavřít závazkové smlouvy kryté finančními prostředky. Vyúčtování vzájemných vztahů rozpočtu města a rozpočtů městských obvodů jsou zapracovány do závěrečného účtu. Závěrečný účet sestavuje opět město Pardubice i městské obvody. Schvalovány jsou zastupitelstvem města, jde-li o závěrečný účet města Pardubic a zastupitelstvy městských obvodů, jde-li o závěrečné účty městských obvodů.

Příloha č. 3 obecně závazné vyhlášky č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic, rozpočty města a městských obvodů jsou na sobě nezávislé a řídí se obecně závaznými právními normami.

Zdroji příjmové části rozpočtu obvodů jsou:

- Příjmy z místních poplatků (vybíraných na území obvodů)
 - Poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - Poplatek ze psů
 - Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města,
 - Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

- Příjmy z dalších poplatků, pokut, plateb, nájmu z pozemků a umístění reklamních zařízení
 - Poplatky z řízených skládek umístěných na území městského obvodu,
 - Správní poplatky za úkony provedené městským obvodem,
 - Pokuty uložené městským obvodem,
 - Podíl na platbách městu za reklamní zařízení nacházející se v městských obvodech v poměru 70:30 ve prospěch městských obvodů,
 - Podíl ze skutečně vybraného nájemného z pozemků nacházejících se na území městských obvodů ve výši 25 %,
- Příjmy ze sdružených prostředků podle smluv obvodu s jinými subjekty,
- Použití prostředků fondů,
 - Sociálního fondu,
 - Dalšíh účelových fondů,
- Dary,
- Příjmy z vlastního hospodaření
 - Např. pronájem, reklama,
- Městskému obvodu náleží podíl na daňových příjmech statutárního města, a to podíl na výnosu daně z nemovitých věcí, daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je město,
- Každý městský obvod se na výnosu daní uvedených výše podílí stanoveným procentem. Procento platné pro kalendářní rok se stanoví ve výši odpovídající násobku počtu obyvatel městského obvodu k 1. září předcházejícího kalendářního roku a koeficientu:
 - Pro MO I 0,0000004471
 - Pro MO II 0,0000005243
 - Pro MO III 0,0000007562
 - Pro MO IV 0,0000021543
 - Pro MO V 0,0000006931
 - Pro MO VI 0,0000025067
 - Pro MO VII 0,0000020429
 - Pro MO VIII 0,0000091216

Vynásobeného 100.

- Převody finančních prostředků na výdaje v oblasti životního prostředí (podíl v %) pro:

- Pro MO I	1,587312
- Pro MO II	1,258552
- Pro MO III	0,758068
- Pro MO IV	0,428744
- Pro MO V	0,990799
- Pro MO VI	0,175113
- Pro MO VII	0,450209

Z výnosu daní

- Převody finančních prostředků na výdaje v oblasti dopravy (podíl v %)

- Pro MO I	0,630568
- Pro MO II	0,373973
- Pro MO III	0,324838
- Pro MO IV	0,311189
- Pro MO V	0,524109
- Pro MO VI	0,281162
- Pro MO VII	0,283892

Z výnosů daní

- Do rozpočtu města přísluší finanční prostředky z výběru poplatku za komunální odpad, které provádějí městské obvody následovně:
Základnou pro výpočet bylo zvoleno 94 % předpisu poplatku za komunální odpad, přičemž předpis je násobkem výše poplatku a počtu poplatníků v jednotlivých městských obvodech.

Městský obvod Pardubice VIII se na výnosech daní – výdaje na dopravu a životní prostředí nepodílí s ohledem na nízké finanční částky do těchto oblastí. Financování městského obvodu Pardubice VIII je kompletně řešeno podle podílu výnosu na daních.

4.2 Městské obvody Pardubic

Statutární město Pardubice má osm městských obvodů. Všechny obvody leží v k.ú. Pardubice a tvoří je:

Městský obvod Pardubice I - hranici městského obvodu tvoří na severu řeka Labe, na západě hranice s k.ú. Rosice a Svítkov. Na jihu tvoří hranici jižní okraj železniční trati Praha – Česká Třebová a navazuje na hranici s k.ú. Pardubičky. Na území obvodu leží části obce Zámek, Pardubice – Staré Město a díly částí obce Bílé Předměstí a Zelené Předměstí.

Městský obvod ve sledovaném období od roku 2016 do roku 2020 měl přibližně dvacetjednatísíc obyvatel.

Městský obvod Pardubice II - hranici městského obvodu tvoří na severu a západě totožná s hranicemi města a k.ú. Ohrazenice, Trnová a Rosice, na jihu tvoří hranici řeka Labe. Na území obvodu leží části obce Polabiny a Cihelna.

Městský obvod Pardubice III - západní hranice vede od železniční trati Praha – Česká Třebová po ulici na Drážce, Dašická, Na Okrouhlíku, Sezemická, Věry Junkové, Husova a po kanálu Halda až k řece Labe, která tvoří hranici města. Dále ve směru na východ je hraniče totožná s hranicí města, s hranicemi k.ú. Staročernsko, k.ú. Spojil a po hranicích k.ú. Černá za Bory vede až k železniční trati Praha – Česká Třebová. Jižní hranice pak vede ve směru na východ po jižním okraji železniční trasy až k hranici s k.ú. Pardubičky, po níž vede až k ulici Na Drážce. Na území obvodu leží díly částí obce Bílé Předměstí a Studánka.

Městský obvod Pardubice IV - Hranice s obvodem Pardubice III uvnitř k.ú. Pardubice a Studánka leží na jižní straně železniční trati Praha – Česká Třebová. Na území obvodu leží části obce Padubičky, Nemošice, Drozdice, Mnětice, Černá za Bory, Žižín, Staročernsko a díly částí obce Bílé Předměstí a Studánka.

Městský obvod Pardubice V - západní hranice vede od železniční trati Praha – Česká Třebová po hranicích s k.ú. Svítkov a dále uvnitř k.ú. Pardubice k hranici s k.ú. Popkovice po železniční trati Hradec Králové – Chrudim a po hranici s k.ú. Popkovice k hranici k.ú. Nové Jesenčany. Východní hranici tvoří hranice s k.ú. Nemošice a Pardubičky. Severní hranici tvoří jižní okraj železniční trati Praha – Česká Třebová. Na území obvodu leží části obce Nové Jesenčany, Dražkovice a díly částí obce Zelené Předměstí.

Městský obvod Pardubice VI - východní hranice vede od severu po hranici s k.ú. Pardubice a dále uvnitř k.ú. Pardubice k hranici s k.ú. Popkovice po železniční trati Hradec Králové – Chrudim. Ostatní hranice jsou tvořeny hranicemi k.ú., z nichž je

obvod Pardubice VI tvořen. Na území obvodu leží části obce Svítkov, Popkovice, Staré Čivice, Lány na Důlku, Opočíněk a díl části obce Zelené Předměstí.

Městský obvod Pardubice VII - obvod tvoří celá k.ú. Rosice nad Labem, Trnová, Ohrazenice a Semtín. Na území obvodu leží části obce Rosice nad Labem, Trnová, Ohrazenice, Semtín a Doubravice.

Městský obvod Pardubice VIII - Obvod tvoří celé k.ú. Hostovice u Pardubic. Na území obvodu leží část obce Hostovice.²¹

Počty obyvatel a rozloha jednotlivých městských obvodů:

Tabulka 1 Počty obyvatel a rozloha městských obvodů

	MO I	MO II	MO III	MO IV	MO V	MO VI	MO VII	MO VIII
Počet obyvatel v tis.	21	17	14,5	5,2	15,2	6	6,2	0,3
Rozloha v ha	572	458	652	1758	785	2375	1168	495

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Z výše uvedených údajů je zřejmé, že v původních venkovských obvodech žije méně obyvatel, za to tyto obvody mají větší rozlohu. Zkoumáním dostupných zdrojů bylo zjištěno, že venkovské obvody jsou osídlené převážně rodinnými domy. Oproti tomu městský obvod I, II, III a V jsou převážně osídleny bytovými domy, kde je hlášeno k trvalému pobytu více lidí.

Počty členů zastupitelstva, rady, výborů a komisí v jednotlivých městských obvodech

Tabulka 2 Počty členů zastupitelstva a rady městských obvodů

	MO I	MO II	MO III	MO IV	MO V	MO VI	MO VII	MO VIII
ZMO	15	15	15	15	15	15	15	9
RMO	5	5	5	5	5	5	5	0

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

²¹ Obecně závazná vyhláška č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic

Z údajů uvedených v tabulce je zřejmé, že městský obvod Pardubice I až městský obvod Pardubice VI má stanovený počet členů zastupitelstva na patnáct členů. Dále mají stanovený počet členů rady na pět členů. Městský obvod Pardubice VIII má vzhledem k nízkému počtu obyvatel stanovený počet členů zastupitelstva na devět členů. Radu tento obvod nemá zřízenou. Lze tedy říct, že všechny městské obvody postupují v tomto směru v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Počty výborů zastupitelstev a komisí rady v jednotlivých městských obvodech

Tabulka 3 Počty výborů zastupitelstva a komisí rady městských obvodů

	MO I	MO II	MO III	MO IV	MO V	MO VI	MO VII	MO VIII
výbory	2	2	2	9	2	2	2	3
komise	2	1	3	3	6	6	4	0

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Všechny městské obvody mají každý svým zastupitelstvem zřízen finanční a kontrolní výbor. Městský obvod Pardubice IV má navíc zřízeny osadní výbory pro své místní části – Pardubičky, Slovany, Nemošice, Mnětice, Černá za Bory a Žižín, Drozdice, Staročernsko. Městský obvod Pardubice VIII má navíc zřízen požární výbor.

Rady jednotlivých městských obvodů zřídily jako své iniciativní a poradní orgány komise. Počty i zaměření náplně činnosti komisí v jednotlivých obvodech se liší.

Příjmy městských obvodů

Zkoumáním závěrečných účtů za roky 2016 – 2020 u statutárního města Pardubice a jednotlivých městských obvodů bylo zjištěno, že přesto že statutární město Pardubice zašle každoročně do rozpočtů městských obvodů v průměru 16,5 % z celkového výnosu na daních města Pardubice, pro městské obvody je tento finanční transfer (podíl na daních, transfer na dopravu a na životní prostředí) spolu s místními a správními poplatky, které vyberou na svém území, zásadní.

Podíl městských obvodů na celkovém výnosu daní statutárního města Pardubice

od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 4 Podíl městských obvodů na celkovém výnosu daní statutárního města Pardubice od roku 2016 - 2020

	Celkový výnos daní	Podíl MO
2016	1 079 908,8	144 259,7
2017	1 079 908,8	143 173,4
2018	1 314 000,0	195 873,2
2019	1 485 498,0	190 560,9
2020	1 603 168,0	195 230,5

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

**Finanční transfery (podíl na výnosu na daních, transfer na dopravu,
na životní prostředí) z rozpočtu města do rozpočtu městských obvodů**

od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 5 Finanční transfery z rozpočtu města do rozpočtu městských obvodů od roku 2016 - 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII	Celkové příjmy MO
2016	23 642,1	20 913,0	17 357,4	18 272,0	22 646,2	19 678,8	19 044,8	2 705,5	144 259,7
2017	25 529,6	20 327,1	17 742,7	18 358,6	21 661,9	18 358,6	19 376,9	1 818,0	143 173,4
2018	35 583,5	28 583,8	22 806,0	24 324,2	30 057,0	25 413,5	25 701,9	3 403,2	195 873,2
2019	38 232,8	9 796,3	26 411,6	25 843,0	31 998,6	27 229,3	27 614,0	3 435,3	190 560,9
2020	36 546,2	13 300,7	27 143,3	25 104,0	33 141,8	28 903,6	27 419,4	3 671,5	195 230,5

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Zastupitelstvo města Pardubic schvaluje obecně závazné vyhlášky města, které jsou platné pro město Pardubice jako celek, tzn. že jsou závazné i pro všechny městské obvody města Pardubice.

Dalším příjmem obvodů jsou příjmy z místních poplatků, které se vybírají na území městského obvodu. Na každý místní poplatek je Zastupitelstvem města vydána obecně závazná vyhláška.

Příjmy městských obvodů z místních poplatků od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 6 Příjmy městských obvodů z místních poplatků od roku 2016 - 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII
2016	12 029,7	10 738,0	7 633,7	2 775,6	8 365,9	2 884,6	3 337,2	133,0
2017	11 776,2	10 587,2	7 943,7	2 862,9	8 417,4	2 888,3	3 401,0	137,1
2018	11 426,6	10 133,8	7 843,0	2 754,7	8 686,6	2 923,2	3 444,9	134,7
2019	12 026,0	10 315,0	7 852,6	2 699,0	8 810,7	3 022,8	3 486,4	140,4
2020	14 336,2	12 150,0	9 765,3	3 296,9	10 517,1	3 889,7	4 079,4	180,7

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Příjmy městských obvodů ze správních poplatků od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 7 Příjmy městských obvodů ze správních poplatků od roku 2016 – 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII
2016	491,6	191,2	115,6	134,0	242,7	65,6	83,0	1,0
2017	405,3	143,3	100,1	123,5	203,4	94,1	66,6	0,0
2018	629,8	204,6	144,0	122,0	329,7	96,8	47,6	2,0
2019	416,1	150,0	100,1	111,0	290,7	94,3	56,1	0,0
2020	322,8	129,0	108,4	111,3	198,4	75,0	43,4	0,0

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Rozpočtové příjmy městských obvodů od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 8 Rozpočtové příjmy městských obvodů od roku 2016 - 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII
2016	53 767,8	38 696,3	28 397,5	25 953,0	40 505,5	27 879,8	26 433,7	2 865,0
2017	54 594,9	36 748,5	26 923,1	29 629,0	43 681,6	27 090,4	30 623,5	2 032,4
2018	55 761,3	44 447,8	37 434,0	30 439,6	45 876,7	40 123,6	33 917,3	3 924,3
2019	56 378,1	21 553,1	37 485,0	31 208,6	46 171,1	32 946,2	34 361,8	3 723,0
2020	52 628,4	27 108,1	39 599,7	29 204,5	49 940,5	-3 694,4	32 992,7	3 937,2

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Podíl finančních transferů, místních a správních poplatků na celkových rozpočtových příjmech městských obvodů za roky 2016 – 2020

(v %)

Tabulka 9 Podíl finančních transferů, místních a správních poplatků na celkových rozpočtových příjmech městských obvodů za rok 2016 - 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII
2016	67,3	82,3	88,4	81,6	77,2	81,2	85,0	99,1
2017	69,1	84,5	95,8	72,0	69,3	78,8	74,6	96,2
2018	85,4	87,6	82,3	89,4	85,2	70,9	86,1	90,2
2019	89,9	94,0	91,7	91,8	89,0	92,1	90,7	96,0
2020	97,3	94,4	93,5	97,6	87,8	X	95,6	97,8

Analýzou vybraných příjmů bylo zjištěno, že příjem finančních transferů stanovených obecně závaznou vyhláškou, kterou se vydává Statut města Pardubice spolu s vybranými místními a správními poplatky tvoří podstatnou část příjmové části rozpočtu u všech městských obvodů.

Výdaje městský obvodů

Městské obvody vytvářejí servis pro občany. Všechny městské obvody vycházejí z místní znalosti a vědí, co občany trápí a co očekávají. Výdajová část rozpočtu každého městského obvodu je vytvářena v souladu s programem rozvoje, který má každý městský obvod schválen na začátku volebního období. Program rozvoje je každoročně vyhodnocován a aktualizován. Analýzou schválených závěrečných účtů jednotlivých městských obvodů bylo zjištěno, že všechny městské obvody vynakládají nejvíce své finanční prostředky do dopravy, sportu a životního prostředí. Dopravou myslíme opravy komunikací a chodníků, rekonstrukce komunikací a chodníků či vybudování nových komunikací a chodníků. Životním prostředím myslíme údržbu zeleně, novou výsadbu stromů, keřů a záhonů, likvidaci odpadu z odpadkových košů, přistavování velkoobjemových kontejnerů, likvidaci černých skládek, opravy sportovišť nebo výstavbu nových sportovišť.

Výdaje městských obvodů na dopravu, sport a životní prostředí
od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 10 Výdaje městských obvodů na dopravu, sport a životní prostředí od roku 2016 - 2020

	MO I	MO II	MO III	MO IV	MO V	MO VI	MO VII	MO VIII
2016								
doprava	16 222,1	4 870,7	8 597,6	10 132,2	10 405,2	12 669,5	12 543,3	278,0
Zeleň	23 833,3	10 279,6	8 163,5	5 889,2	12 371,7	4 100,1	1 790,7	123,0
2017								
doprava	18 793,0	16 949,8	4 559,5	8 500,8	17 653,4	19 596,6	8 549,8	1 276,8
Zeleň	20 083,1	10 805,0	7 580,7	4 762,6	11 789,4	5 251,5	1 841,7	140,8
2018								
doprava	14 571,4	12 421,7	7 111,0	17 112,4	19 791,4	13 669,4	16 204,8	423,9
zeleň	22 228,6	13 534,4	18 372,0	5 465,5	12 013,8	4 071,4	3 219,0	164,9
2019								
doprava	11 336,1	13 775,0	9 127,4	12 894,9	12 106,0	14 965,9	10 001	20,6
zeleň	21 340,8	17 075,0	9 459,3	5 173,4	12 932,3	3 681,5	3 360,8	182,4
2020								
doprava	8 727,9	6 624,5	7 280,9	13 536,6	2 450,3	3 416,8	12 784,3	1,4
zeleň	22 732,3	13 600,7	10 080,6	6 063,8	13 568,6	4 242,6	6 720,4	400,8

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Rozpočtové výdaje městských obvodů od roku 2016 – 2020

(v tis. Kč)

Tabulka 11 Rozpočtové výdaje městských obvodů od roku 2016 - 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII
2016	54 438,7	26 579,4	28 620,2	39 747,1	37 387,5	27 677,0	24 359,4	2 865,0
2017	53 045,4	39 990,9	24 354,7	44 898,2	44 679,4	35 601,4	21 469,5	2 872,3
2018	54 348,7	40 717,7	39 455,0	49 797,6	48 620,5	28 889,1	30 329,4	2 577,4
2019	51 184,4	47 008,7	32 475,8	30 399,7	42 193,3	29 971,3	29 166,4	2 351,3
2020	49 022,7	35 190,9	30 993,7	30 454,8	33 484,0	18 601,4	30 410,9	2 218,9

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

**Podíl výdajů na dopravu a životní prostředí na celkových rozpočtových
výdajích městských obvodů za roky 2016 – 2020**

(v %)

Tabulka 12 Podíl výdajů na dopravu a životní prostředí na celkových rozpočtových výdajích městských obvodů za rok 2016 - 2020

	Příjem MO I	Příjem MO II	Příjem MO III	Příjem MO IV	Příjem MO V	Příjem MO VI	Příjem MO VII	Příjem MO VIII
2016	73,58	57,0	58,6	40,3	60,9	60,6	58,8	14
2017	73,3	69,4	49,9	29,5	65,9	69,8	48,4	49,4
2018	67,7	63,7	64,6	45,4	65,4	61,4	64,0	22,8
2019	63,8	65,6	57,2	59,4	59,3	62,2	45,8	8,63
2020	64,2	57,5	56,0	58,5	47,8	41,2	64,2	18,1

Zdroj: vlastní zpracování z dat z webových stránek www.pardubice.eu

Analýzou výdajové části rozpočtů jednotlivých městských obvodů bylo zjištěno, že městské obvody směřují finanční prostředky ve značné míře do oblasti životního prostředí a dopravy. Všechny městské obvody kromě městského obvodu Pardubice VIII dostávají do těchto oblastí finanční transfery z rozpočtu města Pardubice. Výdaje převyšují poskytnuté finanční transfery. Městský obvod Pardubice VIII přes to, že finanční transfery na dopravu a životní prostředí nedostává, má pro tyto účely v rozpočtu vyčleněné finanční prostředky.

4.3 Rozhovory se starosty městských obvodů

Se starosty městských obvodů byly předem domluveny termíny schůzek, na kterých byly uskutečněny rozhovory zaměřené na otázky financování, přesněji transfery stanovené obecně závaznou vyhláškou města Pardubic, kterou se vydává Statut a způsob financování investičních akcí v obvodu. Dále pak byly otázky směřovány na jejich spokojenost s těmito transfery, na vybrané kompetence městských obvodů a jejich největší problémové otázky, které nejčastěji řeší. Během rozhovorů byli starostové městských obvodů požádáni o vyplnění dotazníku s čtrnácti otázkami opět na stejné téma.

Položené otázky starostům městských obvodů:

1) Jste spokojeni s výší poskytovaných transferů na zeleň a dopravu z rozpočtu města?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Starostové městských obvodů v souvislosti s touto otázkou polemizovali nad výší přidělených transferů a nad otázkou spravedlivosti rozdělování transferů. Někteří si myslí,

že vzhledem k jejich rozloze a udržovaným plochám, dostávají malé transfery. Z osmi dotázaných starostů odpověděli ANO čtyři starostové, NE tři starostové a starosta městského obvodu Pardubice VIII neodpovídal, neboť jeho městský obvod tyto transfery nedostává.

2) Uvítal byste vyšší transfery do rozpočtu městského obvodu?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Na tuto otázku starostové reagovali velice rychle, stručně a jasně. Jednoznačně se shodovali, že finančních prostředků není nikdy dost a zvyšování komfortu pro občany jejich obvodů stojí značné finanční prostředky. Z osmi dotázaných starostů odpověděli všichni ANO.

3) Do jaké oblasti byste zapojil „navíc“ získané finanční prostředky?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů vybírat z pěti možností – Doprava, zeleň, sport, kultur a možnosti jiné. Všechny osm dotázaných starostů zvolili shodně možnosti doprava a zeleň.

4) Dá se říct, že financování investičních akcí ve Vašem obvodě je realizováno obvykle:

z rozpočtu městského obvodu

z rozpočtu města Pardubice

spolufinancování města a MO

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat zaškrtnutím odpovědi. Všichni starostové odpovídali, že zpravidla si financují investiční akce sami ze svého rozpočtu. Občas se stane, že samospráva města rozhodne, na základě požadavků městských obvodů, a vyčlení ve svém rozpočtu finanční prostředky na spolufinancování investičních akcí v obvodech. Pro změnu velké investiční akce jako je např. vybudování kanalizace, velkých sportovních hal, apod. sloužící i pro obyvatele města, tedy městských obvodů, jsou financovány zpravidla z rozpočtu města. Z osmi dotázaných starostů odpověděli všichni z rozpočtu městského obvodu.

5) Myslíte si, že se priority města většinou shodují s prioritami městského obvodu?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Někteří starostové reagovali tím, že priority městského obvodu jsou odlišné od priorit města. Městský obvod má sestaven rozpočet tak, aby byl v souladu s Programem rozvoje jejich obvodu. Jejich priority jsou orientovány přímo na potřeby obyvatel městského obvodu, zástupci městského obvodu jsou jim blíže a vědí lépe co je potřeba opravit případně co je třeba nového vybudovat pro zvýšení komfortu obyvatel obvodu. Pro městské obvody jsou prioritami např. opravy místních komunikací, údržba zeleně, vybudování nových menších

sportovišť, komunikací, stezek pro zpříjemnění života v konkrétním městském obvodě. Kdežto město vidí priority z pohledu města jako celku, spokojenosti a příjemného žití pro všechny obyvatele Pardubic. Město provádí realizaci velkých investičních projektů jako je např. výstavba sportovních hal, velkých venkovních sportovišť, parků, rekonstrukce budov, budování nových komunikací. Z osmi dotázaných starostů odpověděli ANO čtyři starostové, NE čtyři starostové.

6) Trápí Vás problémy s nedostatkem parkovacích míst ve Vašem městském obvodě?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Starostové hovořili o problémech s nedostatkem parkovacích míst ve svých obvodech neustále. Dále hovořili o snaze zapracovat, pokud je to možné, do projektových dokumentací na realizaci investičních akcí vznik nových parkovacích míst, ale zároveň se snaží udržet dostatek zeleně. Přes snahu rozšířit počet parkovacích míst na území každého městského obvodu je podle některých starostů nedostatek parkovacích míst. Z osmi dotázaných starostů odpověděli ANO sedm starostů, NE jeden starosta.

7) Myslíte si, že občané Vašeho obvodu mohou ve vašem obvodu bezproblémově zaparkovat své motorové vozidlo?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Na tuto otázku starostové reagovali pro ANO čtyři starostové, pro NE čtyři starostové. Největší problémy se zaparkováním mají obyvatelé, kteří žijí na sídlištích. Obyvatelé, žijící v tzv. venkovských obvodech, zaparkují pohodlně u svých nemovitostí. Dle informací starostů venkovských obvodů je otázka, zda všichni tito obyvatelé parkují v souladu se všemi pravidly.

8) Preferujete placené stání nebo stání zdarma?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí PLACENÉ nebo ZDARMA. Starostové, kteří volili možnost PLACENÉ, odůvodňovali své odpovědi tím, že problém parkování v jejich obvodě je tak veliký, že placené parkování částečně odradí od parkování v nejvíce problematických lokalitách. Z osmi dotázaných starostů odpověděli PLACENÉ tři starostové a ZDARMA pět starostů.

9) Myslíte si, že např. zimní údržba (sníh, náledí) je realizována dostatečně rychle?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Zimní údržba je v Pardubicích realizována centrálně dle Plánu zimní údržby. Dle tohoto plánu se postupuje z centra města do okrajových částí města. Starostové obvodů, které jsou

více vzdálené od centra města, volili odpověď NE, neboť mnohdy se na odklizení sněhu, vzhledem k počasí, u nich ani nedostane. Z osmi dotázaných starostů odpověděli ANO čtyři starostové, NE čtyři starostové.

10) Myslíte si, že by městský obvod (pokud by měl na tuto činnost přidělené finanční prostředky) zimní údržbu zrealizoval rychleji?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Většina starostů odpovídali, že by zimní údržbu byli schopni zrealizovat rychleji a to buď vlastními silami, nebo předem nasmlouvanými firmami. Nasmlouvané firmy by měli stanovené lhůty, byly by lépe kontrolovatelné přímo obvodem. Případné nedostatky v odvedené práci by se i lépe a rychleji odstraňovaly. Některé obvody si již nyní zajišťují odklizení sněhu na neudržovaných komunikacích, před školami. Z osmi dotázaných starostů odpověděli ANO pět starostů a NE tři starostové.

11) Stál by Váš městský obvod o svěřeni kompetence (včetně přidělení finančních prostředků) – zimní údržba komunikací?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Tato otázka souvisela s otázkou č. 10. Vzhledem k tomu, že většina starostů městských obvodů si myslí, že by zimní údržbu, za předpokladu přidělení finančních prostředků, zvládli zrealizovat rychleji, odpovídali na otázku svěřeni kompetence – zimní údržba komunikací shodně jako v otázce č. 10. Z osmi dotázaných starostů odpověděli ANO pět starostů a NE tři starostové.

12) Myslíte, že jsou kompetence svěřené městským obvodům dostatečné?

Na položenou otázku mohli starostové městských obvodů reagovat odpovědí ANO nebo NE. Všichni starostové odpovídali shodně, že kompetence svěřené obecně závaznou vyhláškou, kterou se vydává Statut, jsou dostačující, jediné o co by většina obvodů stála je zimní údržba, kterou vykonává v tuto chvíli město. Z osmi dotázaných starostů odpovědělo osm starostů ANO.

13) V případě, že jste odpověděl NE, uveďte, které kompetence byste převedl na městské obvody?

Na tuto otázku neodpovídal nikdo.

14) Uveďte jeden až dva problémy, se kterými se Váš městský obvod nejvíce potýká?

Poslední otázka byla směřovaná na to, aby se ukázaly skutečné problémy, které městské obvody řeší. Co jim dělá největší starosti. Všichni dotazovaní starostové uvedli dva

problémy, které řeší jejich samospráva obvodu. Z odpovědí osmi starostů vyplynulo shodně, že všichni řeší dostatek finančních prostředků, kterými by ještě lépe přispěly k rozvoji města a zajištění pohodlného života obyvatel v jednotlivých obvodech. Druhý uvedený problém se v jednotlivých obvodech liší. V této odpovědi se dá říct, že se obvody rozdělily do dvou skupin. Jedna „venkovské obvody“ a druhá „městské obvody“. Venkovské obvody řeší kanalizaci, zimní údržbu. A městské obvody řeší dopravu, parkování.

5 Výsledky a diskuse

Kapitola obsahuje shrnutí zjištěných informací z obecně závazné vyhlášky č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubice, zejména o členění statutárního města Pardubice, orgánech města Pardubice a městských obvodů, zásadních příjmech a výdajích městských obvodů, pravomocech. Součástí kapitoly je i zhodnocení rozhovorů a dotazníkového šetření se starosty městských obvodů.

5.1 Statutární město Pardubice

Město Pardubice je ležící ve východních Čechách na soutoku Labe a Chrudimky. Statutárním městem se Pardubice staly v roce 1990. Městské obvody vznikaly postupně. Kompletní fungování města se řídí nejen zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ale i obecně závaznou vyhláškou č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubice, která vymezuje fungování města a městských obvodů z hlediska orgánu obce, pravomocí, příjmů a výdajů rozpočtů, vydávání obecně závazných vyhlášek a nařízení, majetku, provozní a investiční činnosti, podnikání a pracovně právních vztahů.

Statutární město Pardubice má osm městských obvodů. Každý městský obvod má své zastupitelstvo vzešlé z voleb do zastupitelstva městského obvodu, radu a starostu městského obvodu. Městský obvod Pardubice I až VII má patnáctičlenné zastupitelstvo, pětičlennou radu. Městský obvod Pardubice VIII má, vzhledem ke své velikosti, pouze devítičlenné zastupitelstvo, rada se zde nevolí. Statutární město Pardubice má zastupitelstvo o třicetidevíti členech, rada je jedenáctičlenná. Město Pardubice i městské obvody zřizují kontrolní a finanční výbor. Městský obvod Pardubice IV má navíc zřízené osadní výbory. Městské obvody Pardubice I až VII zřizují komise jako poradní orgány rad městských obvodů.

Přílohou č. 1 a 2 obecně závazné vyhlášky č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubice, je dále stanovena samostatná a přenesená působnost městských obvodů.

Městské obvody každoročně předkládají ke schválení svým zastupitelům návrh rozpočtu městského obvodu. V průběhu roku mohou předkládat zastupitelstvu městského obvodu ke schválení rozpočtová opatření. Městské obvody sestavují závěrečný účet, který opět schvaluje zastupitelstvo daného městského obvodu.

Příjmy rozpočtu městského obvodu jsou stanoveny přílohou č. 3 obecně závazné vyhlášky č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubice. Významným příjmem do rozpočtu města tvoří podíl na výnosech na daních, transfer na dopravu a transfer

na životní prostředí. Výdajová část rozpočtu městských obvodů je sestavována v souladu s Programem rozvoje každého obvodu.

Městské obvody se řídí obecně závaznými vyhláškami a nařízeními, které vydá zastupitelstvo města, popř. rada města.

5.2 Zhodnocení rozhovorů a dotazníkového šetření se starosty městských obvodů v Pardubicích

V průběhu zpracování vlastní práce byly uskutečněny schůzky se starosty městských obvodů v Pardubicích, při nichž proběhly předem domluvené rozhovory. Zároveň starostové projeví ochotu vyplnit jednoduchý dotazník. Dotazník obsahoval čtrnáct otázek, na které starostové městských obvodů vybírali z předem daných možností. Rozhovory i dotazníky byly zaměřeny na činnost městských obvodů, financování městských obvodů, pravomoci městských obvodů a jejich problémy, které řeší.

Starostové městských obvodů jsou většinou (4 ANO, 3 NE a jeden se nevyjádřil) shodli, že jsou spokojeni s výší transferů na dopravu a životní prostředí. Otázkou dle nich je, zda jsou transfery přidělovány spravedlivě vzhledem k rozloze. Zároveň se ale všichni shodli, že by přivítali do rozpočtu městského obvodu vyšší finanční prostředky, které by okamžitě zapojili do oblasti dopravy a životního prostředí.

Na otázku financování investičních akcí v obvodech starostové reagovali možnou odpovědí „z rozpočtu obvodu“. Zároveň ale připustili, že se město občas podílí na spolufinancování investičních akcí v obvodě a že velké investiční akce zpravidla financuje město.

Další otázkou týkající se priorit města a městských obvodů. Na tuto otázku se pomyslně starostové rozdělili do dvou skupin – „venkovské a městské obvody“. Čtyři starostové odpovídali ANO a čtyři NE. Převážně starostové „venkovských obvodů“ odpovídali, že jejich priority se neshodují s prioritami města. Myslí si, že jsou obyvatelům blíže a vědí, co je třeba zrealizovat v jejich obvodě lépe než ve městě. Město sice realizuje investiční akce, které po dokončení můžou využívat i obyvatelé městských obvodů, ale místní znalost konkrétních obvodů to nenahradí.

Jedním z problémů města Pardubice je parkování motorových vozidel, proto byly další tři otázky směřované k problematice parkování. Sedm starostů městských obvodů reagovalo odpovědí ANO, jeden starosta NE. Starosta, který odpověděl NE, vykonává svou funkci v nejmenším městském obvodu v Pardubicích, převážně tvořený obyvateli žijící v rodinných

domech. Obyvatelé tam mohou zaparkovat na svých pozemcích u domu. Proto tento odvod nepociťuje problém s dostatkem parkovacích míst. Polovina dotazovaných starostů si přesto myslí, že i když je v jejich obvodech nedostatek parkovacích míst, obyvatelé mohou bezproblémově zaparkovat svá motorová vozidla. Starostové, kteří řeší největší problémy s parkováním, preferují parkování placené (tři starostové z osmi dotazovaných). Placeným parkováním chtějí částečně regulovat počet parkujících motorových vozidel v obvodech.

Dalším problémem, který městské obvody v Pardubicích řeší, je zimní údržba. Z tohoto důvodu byly další tři otázky směřované na problematiku zimní údržby v Pardubicích. Na otázku týkající se rychlosti realizace zimní údržby v obvodech se opět starostové městských obvodů rozdělili do dvou skupin po čtyřech. Čtyři starostové městských obvodů reagovalo odpovědí ANO. Jedná se o tři starosty „městských“ obvodů a starostu nejmenšího obvodu Pardubic. Starostové „městských“ obvodů jsou spokojeni s rychlostí realizace – dle harmonogramu v Plánu zimní údržby jsou obvody umístěny na předních místech. Nejmenší městský obvod je převážně umístěn podél hlavní silnice, které jsou udržovány v první řadě. Z dotázaných osmi starostů by pět starostů městských obvodů stálo o svěřeni kompetence – zimní údržba komunikací, za předpokladu přidělení finančních prostředků z rozpočtu města Pardubice, neboť se domnívají, že by zimní údržbu komunikací zrealizovali rychleji.

Všichni starostové městských obvodů jednohlasně odpovídali, že kompetence svěřené městským obvodům obecně závaznou vyhláškou č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic, jsou dostačující. Jedinou kompetencí, kterou by většina obvodů přivítala, by byla zimní údržba komunikací, samozřejmě ruku v ruce s přidělenými finančními prostředky.

Poslední otázkou byla zaměřena na odhalení skutečných problémů, které městské obvody řeší. Starostové městských obvodů uvedli v dotazníku dva problémy. Všichni dotazovaní starostové shodně odpověděli, že první co každodenně řeší je dostatek finančních prostředků. Druhá odpověď se liší. Starostové se v tomto případě opět rozdělili na dvě skupiny – „venkovské a městské obvody“. Venkovské obvody uvedly problémy se zimní údržbou a chybějící kanalizací. Oproti tomu městské obvody řeší problémy s dopravou, parkováním.

5.3 Navrhovaná opatření

Na základě zrealizovaných rozhovorů a dotazníkového šetření se starosty městských obvodů autorka vyhodnocuje, že přesto že jsou starostové městských obvodů spokojeni se svěřenými pravomocemi obvodům obecně závaznou vyhláškou č. 4/2019, kterou se vydává Statut, někteří starostové by stáli o kompetence – zimní údržba komunikací. Autorka navrhuje, aby byla zimní údržba prováděna více dodavateli, tak aby byla realizace uskutečněna v kratším čase nebo aby došlo k přehodnocení kompetencí a svěřením kompetence - zimní údržba komunikací alespoň na okrajové městské obvody. S rozšířením kompetencí o zimní údržbu komunikací by mělo dojít i k úpravě přílohy č. 3 obecně závazné vyhlášky č. 4/2019, kterou se vydává Statut.

Dalším opatřením by vedlo k řešení problematiky parkování v Pardubicích. Přesto že se město Pardubice i městské obvody snaží při realizaci investičních akcí zpracovat do projektových dokumentací nová parkovací místa, stále to nestačí k bezproblémovému zaparkování motorových vozidel. Z tohoto důvodu je jedním z navrhovaných opatření provést revizi městských pozemků pro výstavbu nového parkovacího domu nebo vytipovat nemovitosti vhodné pro zrekonstruování na parkovací dům. Situaci řešit s ohledem na požadavky jednotlivých městských obvodů, kde je situace v parkování nejsložitější. Lze zapojit do sledovaných aktivit názory občanů jednotlivých městských obvodů. Za tímto účelem nechat zpracovat kvalifikovaný rozbor potřeb parkovacích míst v kontextu současné situace odbornou firmou a přestavit občanům možné návrhy řešení dané situace.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo specifikovat obec jako samosprávnou jednotku s dopady do konkrétního vybraného subjektu. Na základě analýzy právní úpravy bylo provedeno vyhodnocení postavení obcí z pohledu pravomocí, rozpočtu a hospodaření s majetkem, obyvatelstva, území, orgánů obce. Cílem vlastní práce bylo vyhodnotit tyto aspekty u statutárního města Pardubice.

Bylo zvoleno statutární město Pardubice, v jehož podmínkách byly ověřeny teoretické poznatky z výzkumu ve vybraných oblastech v praxi statutárního města a jeho městských obvodů. Obce i kraje musí při výkonu samostatné působnosti pečovat o všestranný rozvoj svého území, vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a uspokojovat potřeby svých občanů.

Stát prostřednictvím zákonů stanoví, které záležitosti si obce a kraje mohou spravovat v rámci své vlastní samosprávy. Pokud se stát rozhodne samostatnou působnost zúžit, musí tak učinit opět formou zákona. Podzákoný právní předpis, jako je například nařízení vlády nebo vyhláška ministerstva, tedy rozsah samostatné působnosti zúžit nemůže.²² Samosprávy obcí a krajů jsou tak chráněny proti nadbytečným zásahům ze strany státu.

Výzkumem bylo zjištěno, že Statutární město Pardubice je členěno na osm městských obvodů. Město Pardubice i každý městský obvod má své orgány a rozpočty, podle kterých hospodaří. Analýzou rozpočtů bylo zjištěno, že město Pardubice každoročně převádí do rozpočtů městských obvodů přibližně 16,5 % z celkového výnosu na daních. Tento příjem spolu s místními a správními poplatky je pro obvody příjmem zásadním, činí zhruba 65 – 99 % celkových rozpočtových příjmů obvodů. Stejným způsobem byly porovnávány rozpočtové výdaje. Bylo přitom zjištěno, že městské obvody nejvíce směřují finanční prostředky v rozpočtu do dopravy a životního prostředí, čímž přispívají ke zvýšení komfortu obyvatel a služeb obyvatelům městských obvodů, neboť k nim má samospráva obvodů nejbližší.

Na základě provedeného výzkumu v městských obvodech v Pardubicích byla zkoumána spokojenost s přidělenými transfery na dopravu a životní prostředí, zda by městské obvody uvítaly vyšší transfery a kam by zvýšené finanční prostředky použily. Byly

²² § 7 odst. 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 38, ze dne 15.5.2000, na str. 1738 – 1764, dostupné z <file:///C:/Users/borska/AppData/Local/Temp/sb038-00.pdf>, staženo dne 7.3.2022

zkoumány také priority města a městských obvodů, svěřené kompetence, parkování ve městě a zimní údržbu.

Z rozhovorů se starosty jednotlivých městských obvodů vyplynulo, že městské obvody mají priority většinou odlišné od priorit města Pardubice. Pro městské obvody je důležité zaměřit se na zajištění veřejného pořádku na území jejich městského obvodu, který představuje pravidelná údržba travnatého porostu, funkční sportoviště v obvodě a pokud možno opravené či zrekonstruované místní komunikace a v zimních obdobích pravidelná údržba místních komunikací. Oproti tomu město Pardubice se zejména soustřeďuje na realizaci velkých investičních akcí ve městě, jako jsou např. sportovní haly, velká venkovní sportoviště, rozsáhlé výstavby či rekonstrukce komunikací, budovy. Několik starostů městských obvodů vyjádřilo názor, že město ne zcela postačujícím způsobem informuje o prioritách města jak vedení městských obvodů, tak také jejich obyvatele.

Z provedeného výzkumu mezi starosty městských obvodů lze vyvodit, že městské obvody by se daly pomyslně rozdělit do dvou skupin – tzv. „venkovské a městské obvody“. Venkovské obvody vykazovaly podobné problémy - jsou vzdálené od středu města, mají méně obyvatel, ale poměrně velkou rozlohu. Od toho se odvíjí i přidělované transfery. Venkovské obvody převážně vnímají problém v kvalitě prováděné zimní údržby komunikací, kterou provádí město Pardubice dle Plánu zimní údržby. Starostové se shodli v názoru, že by se na zajištění zimní údržby mohli podílet samotné městské obvody, vzhledem k možnosti využití místních podnikatelů se sídlem v okrajových částech města a bylo by tak možné reagovat neprodleně např. při údržbě komunikací při napadení sněhu. Zimní údržbu by prováděli částečně vlastními zaměstnanci, větší část zimní údržby by poptávali u osvědčených firem v konkrétním území městského obvodu. Výjimkou je městský obvod Pardubice VIII, který vyslovil spokojenost s prováděním zimní údržby, ale řeší chybějící kanalizaci v místní části Hostovice. Městské obvody dále nejvíce řešily problematiku dopravy, tedy zejména parkování motorových vozidel na sídlištích, kde žije většina obyvatel města. V dnešní době mají domácnosti i více motorových vozidel a kapacita parkovacích míst, i přesto že se obvody snaží o rozšíření parkovacích míst, bohužel nestačí. Problém s parkováním zmínil i čtvrtý pardubický městský obvod, který byl řazen k tzv. venkovským obvodům. Starosta spatřuje nedostatek parkovacích míst v souvislosti se sídlem Nemocnice Pardubického kraje. Dle jeho informací nemocnice ve svém areálu nemá dostatek parkovacích míst, takže pacienti jsou nuceni využít k zaparkování ulice v okolí nemocnice.

Na základě získaných poznatků od starostů městských obvodů bylo zjištěno, že většina starostů městských obvodů v Pardubicích je spokojena s výší poskytovaných transferů na dopravu a životní prostředí, ale zároveň by transfery uvítali ve vyšších částkách. „Navíc“ získané finanční prostředky by mohly být použity na financování oblasti dopravy a životního prostředí v jejich obvodech. Dále bylo zjištěno, že financování investičních akcí v obvodech probíhá většinou z rozpočtu městského obvodu, město se na spolufinancování podílí pouze u vybraných akcí. Vyhodnocením výzkumu mezi starosty městských obvodů bylo potvrzeno, že městské obvody řeší právě výše zmíněné problémy s parkováním a zimní údržbu v obvodech.

Na základě vyhodnocení provedeného výzkumu lze závěrem říct, že přesto že statutární město Pardubice vystupuje navenek jako jeden subjekt s jedním identifikačním číslem, uvnitř funguje až na výjimky (např. školství, městská hromadná doprava) jako devět samostatných jednotek, se svými orgány obce, rozpočtem, svými potřebami a prioritami. Uznávají, že centralizované komplexní řešení rozvoje města Pardubice je nezbytným krokem. Je však faktem, že městské obvody umožňují užší kontakt občanů se samosprávou a právě proto by starostové uvítali lepší komunikaci se statutárním městem ohledně stanovení priorit spolu s projednáním změn s občany městských obvodů. Jistě by to přispělo k lepší informovanosti občanů a také pocitu občanů, že se na rozvoji obce mohou podílet prostřednictvím veřejné diskuze o prioritách statutárního města.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

KOUDELKA, Zdeněk, PRŮCHA, Petr, ZWYRTEK HAMPLOVÁ, Jana. *Zákon o obcích (obecní zřízení) Komentář*. Praha: Leges, 2019, 480 s. ISBN 978-80-7502-335-3

ČMEJREK, Jaroslav, ČOPIK, Jan, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. *Veřejná správa*. České Budějovice, 2016, 152 s. ISBN 978-80-7394-578-7

BALÍK, Stanislav, *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*, Grada Publishing, a.s., 2009, 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4

KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*, 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 364 ISBN 978-80-7552-719-6

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

Obecně závazná vyhláška č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic

KLÍMA, Karel a kol. *Odpovědnost územní samosprávy*. Metropolitní univerzita Praha, 2014. s. 388. ISBN 978-80-87956-09-0. 3.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012, s.240. ISBN 978-80-87576-28-1. 4.

ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA, Radek, ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD. *Základy veřejná správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007, ISBN 978-80-213-1626-3

SEDMIHRADSKÁ, L., *Rozpočtový proces obcí*, Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0

POMAHAČ, Richard, a kolektiv, Praha, C.H.Beck, 2013, 336 s., ISBN 978-80-7400-447-6

Elektronické zdroje:

§ 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 38, ze dne 15.5.2000, na str. 1738 – 1764, dostupné z <file:///C:/Users/borska/AppData/Local/Temp/sb038-00.pdf>, staženo dne 7.3.2022

§ 4 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 38, ze dne 15.5.2000, na str. 1738 – 1764, dostupné z <file:///C:/Users/borska/AppData/Local/Temp/sb038-00.pdf>, staženo dne 7.3.2022

§ 7 odst. 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 38, ze dne 15.5.2000, na str. 1738 – 1764, dostupné z <file:///C:/Users/borska/AppData/Local/Temp/sb038-00.pdf>, staženo dne 7.3.2022

Ministerstvo vnitra ČR, Práva občanů obce (obecná část), 167 s., ISBN 978-80-904579-0-4, dostupné z www.mvcr.cz › soubor › edsp-prava-obcanu-web-pdf, staženo dne 7.3.2022

§ 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů – zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 73, ze dne 9.8.2000, na str. 125 – 135, dostupné z https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy, staženo dne 7.3.2022

§ 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 73, ze dne 9.8.2000, na str. 125 – 135, dostupné z https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy, staženo dne 7.3.2022

§ 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zveřejněné ve Sbírce zákonů v částce 73, ze dne 9.8.2000, na str. 125 – 135, dostupné z https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy, staženo dne 7.3.2022

<http://www.pardubice.eu>

<http://www.pardubice.wrp.cz/erb.html>

8 Přílohy

Obecně závazná vyhláška č. 4/2019, kterou se vydává Statut města Pardubic

(dostupné

<file:///C:/Users/Hyvlovas/Downloads/Obecn%C4%9Bz%C3%A1vazn%C3%A1%20vyhl%C3%A1ka%20%C4%8D.%204%202019,%20kterou%20se%20vyd%C3%A1v%C3%A1%20Statut%20m%C4%9Bsta%20Pardubic%20-%20platn%C3%A9%20zn%C4%9Bn%C3%AD.pdf>

Staženo dne 12.3.2022)